

Director-Felelős: Dr. Mar-
ton Ernő, Redac-
tor responsabilis—Felelős szerkesztő:
Jámbor Ferenc, Administrator delegat-
us si girant responsabilis—Felelős
igazgató: Schwartz Endre, Proprietar-
—Tulajdonos: Fraternitas S. A.
R. de Editura, Registrul publica.
Anunilor periodice No. 43. Pos. 889—
1933. Tribunalul Cluj, Secția III.

Szerda, július 6.
1938—5693. Tamuz 7.
XXI. évt., 143. szám.

DI KEELET

ZSIDÓ NAPILAP

Taxa postala
pártitá a anna.
No. 244716.929.

16. Telefon: 18-60. El
Havonta 110, negyed
évre 600, egészévre 11
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre
Hirdetések díjazása a
"DI KELET" a tra-
banati zsidóság egyet-
ja. Cikkeknek utágyona
korras megjelenésével engedjük meg

A palesztinai helyzet

A rövid távirati jelentések alapján nehéz tiszta képet alkotni arról, hogy e pillanatban mi is történik Palesztinában. Tulzás volna azt állítani, hogy a palesztinai zsidóság ellen-támadásba ment át, jellehet a három éve tartó arab terror, a sorozatos megpróbáltatások és súlyos áldozatok érhetővé tennék a szenvedélyeknek ilyen formán való kiborbanását.

De mindenelőtt tisztában kell lennünk az-zal, hogy az a harc, ami Palesztinában folyik, nem az arab és a zsidó nép egyetemének harca. Az arab nép nagy többsége elfordult a véres terrortól és békére és nyugalomra vágyik. A zsidó nép három éven keresztül példás fegyelmével és hősiességével megpróbálta elállni ki a véres próbát, amit az arab terror és az angolok politikai mesterkedése kény-szerített rá. Az utóbbi napokban azonban olyan események rázták meg a zsidó jisivót, amelyek súlyosan megnehezítették számára a békétűrés és önmegtartóztatás további meg-
szését.

Ebben a lelkialapban és pattanásig fe-
szült légkörben lépett az ellenterror alkalmá-
zásának útjára egy csoport, amelynek politikai módszerei különbözően is homlokegyenest ellenkeznek a hivatalos cionista politika békés kibontakozást kereső vonalával és némi szel-
lemes rokonosságban állnak az erőszakra tá-
maszkodó politikai elvekkel. Megszegve a zsidó Palesztina felelős vezetőinek utasításait, kapcsolatot teremtettek azon valóban egye-
temes zsidó gyász és elkeseredés között, amely e csoport egyik tagjának kivégzése nyomán támadt és saját politikai módszereik és céljaik között, melyeknek eddig útjában állott a zsidó jisivó erős fegyelme és őnrudalma.

Az arab szélsőségek és terroristák is érzik és tudják, hogy vége szakad most egy legen-dának, amire politikai aspirációkat építettek. Palesztinának azon területei, amelyeket a zsidók tettek virágzóvá évszázados elparlagia-sodás után, ekerületelen módon a zsidó nép nemzeti, sőt állami birtokává kell, hogy váljanak. Az arab országok és államok nem engedhetik ma meg maguknak az imperialista ábrándoknak azt a fényűzését, amely a pán-arab politikában gittett testet és amely Palesz-tinára is kiterjedt. Anglia is feladta a pán-arab ideálok támogatását és a török-francia egyezmény újabb intelem az arab népek szá-mára, hogy állami és nemzeti jövőjüket nem építhetik más nemzetek és nemzetiségek el-nyomatására.

Ebből a szerzéstől nézve is sajnálatos az a fordulat, amely a palesztinai harci fronton állott be egy kis csoportnak az ellenterror útjára való lépése által. Érthető lett volna ez a nagy zavargások idején, ma azonban főleg arra alkalmas, hogy akadályokat gördítsen annak a kibontakozásnak az útjába, amelyet Weizmann politikája egyenget Londonban és Jeruzsálemben.

Hinni szeretnők, hogy végső fokon győze-delmeskedni fog a jisivó hangulata fölött a politikai előrelátás és a józan önfegyelm és a véres megpróbáltatásokból, amelyek három éven át szakadtak a jisivóra, a cionizmus, a zsidó országépítés eszméjének és valóságá-nak győzelme fog kibontakozni.

A menekülések történelme

A kortárs csak a kortársi szenvedéseket éri és nem nyújt számára vigaszt, hogy a történelem, mely az emberi kegyetlenségek történelme, csaknem minden évszázadban nagy népi és társadalmi csoportok menekülését jegyezte fel.

Nemcsak elemi csapások kényszerítették gyakorta az embereket ősi településeik, ősi hazáik elhagyására, hanem a maihoz hasonló körülmények is, sőt leginkább ezek.

A római közmondás örökérvényűnek látszó megállapítása, hogy ember az embernek farkasa, minden időkben gyakorlati példákban talált borzalmak igazolása.

Hízen a nagy népvándorlások korszakait sem minden ok nélkül zudultak a nyugati civi-lizációkra; a vándorló népeket más népek üzték el helyülről, az üzöttek viszont más népek üldözésére rendezkedtek be, az emberi természet vizsgálata törvényeinek megnyil-vánulásaképpen.

A hírhedt tatárjárás korszaka ugyszólván egész Ázsia és Kelet-, illetőleg Délkelet-Euró-pa néprajzi képét megváltoztatta.

Kiáltványt bocsátott ki a kormány három-hónapos munkás-ságáról

A kormány proklamációja átfogó képet ad az új rezsim konstruktív munkájáról

Bucuresti, július 5. A kormány uralom-rajjövésének háromhónapos fordulóján kiáltványt intézett az országhoz, amelyben ismerteti eddigi tevékenységét és jövőbe-ni terveit.

— Megvalósítást nyert — így szól a kiáltvány — az a fontos szükségesség, amit a belső pacifikálás, továbbá a köz-igazgatás és pénzügyek rendezése jelen-tett. A termés értékesítve lesz, intézkedé-sék történtek a kivitel támogatása érde-
kében, hogy a kereskedelmi mérleget az év első hónapjában ért deficit fedezhető legyen. A nemzetgazdasági minisztérium újjászervezte a különböző külkereskedelmi és valutaszolgálatot. Tevékenységet fej-tett ki a kormány a mezőgazdasági tech-nika feljavítása érdekében. Ingven és ol-
csó áron nagymennyiségű textilnövény vetőmagot osztottak ki, hogy a falusiakat hozzászoktassák ezen termeléshez és nö-veljék jövedelmüket. Továbbá támogatta a kormány a szövetségeket és a szőlő-termelést és az új mezőgazdasági törvény-kezés útján is figyelmet tanusít a föld-művelés iránt. A közegészségügyre is egy civilizált állapotban megillető gondot for-dítottak.

— Külön figyelmet mutatott a kormány a közlekedés kérdése iránt. E célból nagy-szabású programot dolgoztak ki, amely az összes állami és magánérők megfeszí-tését fogja igényelni. A postát és távirót átszervezték. A nemzeti nevelésügyi mi-nisztérium megkülönböztetett figyelmet fordított a népnevelésre és egyidejűleg rendet teremtett a tanévek között. Az is-kola együtt fog működni az országör moz-galommal. Bevezetik az elemiiskolai tan-könyvek állami egyedárúsítását. A leg-rövidebb időn belül módosítják az elemi-iskolai oktatási rendet és tanítóképzést is, hogy a paraszt gyakorlati életét szolgál-ják. A kultuszminisztérium a kultusz-tör-vény módosítását tanulmányozza, az orto-dox egyház szervezési törvényeinek mó-dosítását tervezi, hogy megfeleljen az új alkotmány tekintély-elveinek és a jövőre kizárja a multbeli választásokon tapasz-

talt surlódásokat az egyház kebelében. A munkügyi miniszter jelentős tevékenysé-
get fejtett ki a munkásság bizonyos ki-vánságainak kielégítése érdekében. Az igazságszolgáltatás átszervezése széles alapokon történtek, a nemzetvédelemnek a jelentőségét megillető szerepet fogják biz-tosítani és a határokat meg fogja a kor-mány erősíteni. Külpolitikai téren a kor-mány megőrzi a hagyományokat.

A kormány tevékenységének felsorolása után az alábbi kiáltvány szól az ország népéhez:

Románok!
Amikor ismerteti az utóbbi hónapokban kifejtett tevékenységét és pontosan felvá-zolja jövőbeni munkássága terveit, a kor-mánynak nem áll szándékában befolyásol-
ni a közvéleményt, vagy reményeket kel-teni a multban gyakorolt rendszer szerint. Ilyen módszerek nem egyeztetethők össze a rezsimmel, sem az új szellemmel. A kor-mány csupán tevékenységének átfogó ké-pét akarta adni, hogy felhívja a polgárok figyelmét és felkeltse érdeklődésüket a ki-fejtett munkásság iránt és ösztönözze a közös erőfeszítéseket a nemzeti összefogás érdekében. Öfelsege, az uralkodó állandó, pillanatig sem szünetelő irányítása, ser-kenítése és örködése alatt, aki a közügyek iránti magas szeretettel és gondoskodá-sával magát nem kimélve, adja példáját a munkának. A kormány folytatni fogja tevékenységét abban a meggyőződésben, hogy a történelmi órákban erőfeszítéseinket kizárólag a közjóknak kell szentelnünk. Nem is lehet másként. Mert minden szem-ponttól és mellékes éreketől szabadon, természetesen csak és kizárólag a közjó és a polgárok szükségletei és indokolt elégedettsége vezethet.

Ezért egész munkásságunknak gyümölcséi-vel el kell árasztania az országot és elő-segíteni annak fejlődését. E célból kérjük az összes polgárok támogatását a jövőben is, mert ők lesznek munkánk hasznot-huzói.

A proklamációt Miron patriárkával az élén a kormány összes tagjai aláírták.

vigasztalan helyzetben, mint a malak.

A politikai üldözöttek, a vallási meggyő-ződésük miatt hajszoltak, a kikérgétt zsi-dók előtt nyitva állott az egész földkerekség. Amerika, Dél-Amerika, Kanada, sőt az euró-pai kontinens országai is szívesen fogadták be őket s befogadásuk nem okozott kormány-zati bonyolultságokat, sőt ellenkezőleg.

A politikai menekülteket nem nyilvánítot-ták nemkívánatos elemeknek, mint napjaink-ban. H. Rákoczi Ferenc biztos menhelyre lett Törökországban, a francia Calvin új val-lást alapíthatott Svájcban, Kossuth Lajost diadalomban fogadta London, a francia forradalom elől emigráló arisztokraták sza-badon konspirálhattak egész Angliában.

A letűnt századok menekültjei számára nem kellett összehívni menekültügyi konfe-renciákat, mint most, Evianba.

Ezen a téren tehát, — mint általában a humanizmus és az emberi szolidaritás terü-létén, — korszakunk szörnyű visszaesést mut-tat s azt bizonyítja, hogy a haladásba vetett hit megtorpant annak az új középkornak, sőt új-ösbarbar erőknek sziklám, mely Közép- és Dél-Európában a hatalmat magá-hoz ragadta.

Az európai szárazság következményei

Irla DAVID LLOYD GEORGE

Egy képviselőtársam, aki résztvevett az egyik legutóbb lezajlott angol pótválasz-táson, visszatérése után elmondotta nekem, hogy a területben jóformán szó sem esett politikáról. A piacokon, kocsmák-ban, vonaton, villamoson, másról sem be-széltek az emberek, mint a nagy száraz-ságról. Barátaim, akik a kontinensen jár-tak, azt mesélik, hogy ugyanez a helyzet ma Franciaországban és Olaszországban is és ott is mindenki csak a szárazságról beszél. Ez a hosszú szárazság már-már valószínű katasztrófával fenyegeti egész országok természetét.

Tavaly a Sors Amerikát sújtotta ezzel a szörnyű csapással. Ugy kiszáradt a föld az Egyesült Államokban, hogy a szélvi-harok valósággal elfújták a humuszt. Angliát meg fogja menteni ettől a csa-pástól az, hogy oly sok sövény választja el egymástól a földeket, aztán meg annyi cserjés, bozót és erdő van mindenütt, hogy ez mégis csak megköti a földet.

A rossz terméskilátásoknak meg lesz a hatásuk a nemzetközi gazdasági életre, sőt az egész külpolitikai helyzetre is. Ang-liát érinti talán a legkevésbé a szárazság, miután aránylag Anglia életében játsza a mezőgazdaság a legkisebb szerepet. A lakosság alig öt százaléka él csupán föld-művelésből és élelmiszerszükségletünk tul-nyomó részét a tengerentúlról importál-juk.

Mindenesetre meg lesz azonban az a kö-vetkezménye a szárazságnak Angliára nézve, hogy a nagy buzaimport következe-tében kereskedelmi mérlegünk kedvezőt-lenebbül fog alakulni. A nagy angol fegy-verkezési program következtében amugy is nagy mértékben növelnünk kellett nyers anyagbehozatalunkat a külföldről. Súlyos-bitja a helyzetet az is, hogy a fegyverke-zési program lefoglal egy sor olyan ipar-
ágot is, amely idáig virágzó exporttal di-csekedhetett s így persze a fizetési mérleg még kedvezőtlenebbül alakul.

A fegyverkezés tempójának mostani nagymérvű meggyorsítása, azonkívül az élelmiszer és egyéb tartalékok vásárlása a külföldön még jobban dagasztja a kül-kereskedelmi deficitet, amely amugyis eléggé érezhető volt már az utolsó évek folyamán. Most már igazán az amerikai természetesen mulik, vajjon megdrágul-e a lét-fenntartás a közeljövőben Angliában vagy sem.

Az Egyesült Államokból, Kanadából és Argentínából érkező jelentések arról szá-molnak be, hogy ott jó termés várható és Amerikában nagy feleslegnek állanak majd rendelkezésre. Anglia olyan gazdag, hogy még ha néhány éven át továbbra is vál-tozatlanul kedvezőtlenül alakulna a ke-reskedelmi mérleg: Anglia pénzügyi sta-bilitását még ez sem befolyásolhatná. Anglia olyan anyagi tartalékokat halmo-zott fel a béke hosszú éveit alatt, amikor Anglia nemzetközi kereskedelme virág-zott, hogy néhány rossz esztendő nem befolyásolhatja ezt nagyobb mértékben.

Legutóbb egy élesszemű külföldi pénz-ember megjegyezte előttem:

— Maguk most a saját zsirukon élnek.

— Mit gondol, mennyi zsirunk van? — kérdeztem tőle.

— Nahát, van még bőven.

Ez valóban így is van, de azért termé-szetesen előbb-utóbb hozzá kell látni az egyensúly helyreállításához, különben a bőség esztendeit bizony nehéz évek követ-

AUS 5.
ünk
előtt, de a
"któl" sem
Hogy meg-
zo-zalmaitól,
Spanyolor-
etről szölvá,
ó módszere
szűntetésére
Ellenfeleim
eg, ezeket a
azok tehát,
alják?
za Chamber-
amelyben
odott" pac-
e-elnök meg
nyol esemé-
áboruba sod-
teszi, hogy
s megakadá-
k a támadó-
demokrácia
hallgattatásá-
ció Prágában
ogy a prágai
anémet párt
bb ellentétek
között, —
en különböző
Prága irá-
erősítik meg
de politikai
abb bonyoda-
lifax külügy-
asaryk cseh-
gykövettel, a
t tárgyalások
elnök tegnap
és Franciaor-
lékoztatott az
vették kormá-
a csehszlovák
a azt a hit,
től bármilyen
kormány ki-
elien és azt,
alások a kor-
zött. A táviró-
hogy a szu-
még a ter-
nem is fog-
földi újság-
német párt
kijelentette,
zen felvilágo-
s a kormány
és táviró-
Moszkvából
szlekedésügyi
ovszk között
elefonhuzalát
A Halifax-
leghosszabb-
rel rövidebb
felszerelésű
ajtsón a Ke-
orselyben!
Keren Ka-
perselyt!
NYOMLÁSA
T

nék. Egyelőre nincs ok az aggodalomra és azt hiszem, a mostani szárazság mégsem fog megisméltetni minden esztendőben.

A várható rossz termésnek mindenesetre meglesz az az üdvös hatása az angol közönségre, hogy nagyobb érdeklődést fog tanusítani az angol mezőgazdaság nagy jelentősége iránt. Az utolsó öt esztendőben ez már a második nagy szárazság és remélem, az emberek figyelmét ez rá fogja terelni arra, hogy a föld mélyén szinte kiapadhatatlan víztartalékok rejtőznek, amelyeket aránylag kis költséggel pompásan fel lehetne használni öntözésre.

Vidékemen, ahol gazdálkodom, egy birtokostársammal egyetemben elkezdünk kísérletezni a mesterséges öntözéssel. Miután mindkettőnk birtokának a földje egyformán könnyű és homokos, egyformán fenyeget mindkettőnköt a szárazság veszedelem.

Elhatároztam, hogy artézikutat furatok, aminek persze jó lett volna tudni, hogy hol kell a legbővebbvízű medencét keresni. A közelemben lakik egy öreg skót asszony, akinek csalhatatlan ösztöne van a víz megérzésére. Varázsvesszőjével a kezében bejárta birtokom száraz, kiégett földjét és a vessző egyszerre csak remegni kezdett a kezében, majd megmozdult és mereven lefelé mutatott.

Azon a helyen artézikutat furattam és legnagyobb meglepedésemre, bő sugárban ömlik azóta a víz. Közel kétfélmillió liter vizet ad naponta artézikutam, amely bőségesen ellátja kiszáradt földemet az anynyira áhitott nedvvel. Ugyanígy tapasztalatot szerzett a szomszédom is és most már egyikünk sem fél többé a szárazság rémétől.

Jártam egy ily öntözött birtokon, ahol határozottan meglepő eredményeket értek el. Bizonyos termények hozama megnégyeszerződött, amellett a minőség is hihetetlenül megjavult. Meggyőződésem, hogy ha csak tizedannyit költenénk mesterséges öntözésre, mint amennyit a fegyverkezési programra költünk: az egész angol mezőgazdaságot teljesen át tudnánk alakítani és olyan terméssé válna, hogy a mai deficit kereskedelmi mérleg egy csapásra aktívá válnék.

A szárazság természetesen sokkal súlyosabb következményekkel fog járni az Angliánál szegényebb országokra. Franciaország igazán távol áll attól, hogy inzulvensnek kellene mondani, hiszen öröklött gazdagsága ideig is átsegítette minden válságon, de nem szabad megfeledkezünk arról, hogy az utolsó két évben Franciaországnak igazán nagy erőfeszítéseket kellett tennie, hogy megküzdjön sorozatos pénzügyi nehézségeivel.

A mostani szárazság kétségkívül nagy harcában, hogy kivigja magát a bajból, amely már oly sok kormány bukására vezetett a La Manche csatorna tulsó oldalán. A tavaszi fagyok és a szárazság súlyosan sújtották a francia mezőgazdaságot, már pedig a lakosság 45 százaléka földművelésből él. Különösen súlyos a csapás most, amikor a bizalmat még nem sikerült teljesen helyreállítani.

A szárazság természetesen befolyásolni fogja az olasz gazdasági helyzetet is, annál inkább, miután Olaszország nem olyan gazdag, mint Franciaország. A lakosság nagy többsége kemény munkával keresi a kenyerét, ugyanakkor, amikor Olaszország olyan nagyszabású fegyverkezési programot hajt végre, amely még Anglia és Franciaország számára is nagy megpróbáltatást jelent. A Duce energiája ideig átsegítette Olaszországot minden válságos helyzetben, azonban egy esetleges terméskatasztrófa természetesen igen súlyos következményekkel járhatna.

Nem tudom, hogy a szárazság milyen mértékben érintette Németország és Orosz ország gazdasági helyzetét. A hivatalos adatokból nem kaphatunk tiszta képet, de különben ezek is csak nagyon szórványosak. Annyi bizonyos, hogy egyikük sem árulná el a komoly veszedelemet, nehogy a másik felbátorodjon rajta.

MINDEN MOZDULATRA FÁJDALMASAN FELNYÖGÖTT

Az Urodonal energikus hatása megszünteti a fájdalmakat.

Már nem jutott eszembe, hogy már az első napon használjam a Önök nagyzerű Urodonal-ját... nekünk Casette urná. Ez megakadályozta volna borzalmomat, reumatikus fájdalmaimat, amelyek több mint 3 héten át kínozták mindkét vállamat és derekamat. Már az első pillanatban, ahogy ezt az első rendű szert használtam, hirtelen megszűnt a fájdalom és rövid időn belül tökéletesen kigyógyultam, véglegesen megszabadultam fájdalmaimtól.

URODONAL

A LEGJOBB REUMA ELLEMI SZER
Hímzéses orvosok ajánlják és a tudományos és orvosi akadémiaikon számos értekezlet foglalkozott kitűnő hatásával.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

Budienit, Dimitrovot, Schmiedt professzort nem jelölték a szovjet választásokon

Moszkva július 5. A különböző szovjet köztársaságokban a választások eredményét most tették közzé. Eszerint a választók 99 százaléka leszavazott. Az egész szovjet köztársaságban 73.000 szavazatot lettek megsemmisítve és 320.000 azoknak a száma, akik a listán szereplő összes neveket kihúzták s ezzel adták kifejezést véleményüknek. Ez az egyetlen módja Szovjetországban, hogy ellenzéki hangot hallhassanak.

Ukrajnában Petrovsky népbiztost és Fehéroroszországban Volgof szovjet vezetőjét nem jelölték. Nagy feltűnést keltett az európai sajtóban, hogy sem Budieni lovassági tábornokot, azután Dimitroffot, a Komintern bulgár vezetőjét, a Reichstag pör fővádlottját és Ottó Schmidt professzort, a világhíri orosz sarkkutató tudóst sem jelölték.

Nem érdekelten, hogy a moszkvai jelentések maguk is hangsúlyozzák, hogy a legfelsőbb szovjettanács 727 tagja között mindössze 26 zsidó van.

Moszkvából jelentik: A népbiztosok tanácsa elhatározta, hogy a harmadik ötéves terv gazdasági és kulturális alkotásainak megvalósítására öt milliárd rubeles belső kölcsönt bocsátanak ki. A kölcsön tervszere szerint 20 év alatt fizeti ki az orosz állam évi négy százalékos kamattal. A kölcsön kamatjövödelme, valamint a nyeresémsorsolás, amely a kölcsönjegyzéssel egybe van kapcsolva, mentes minden állami, vagy városi illetéktől.

Az orosz belföldi kölcsön jegyzés még ebben a hónapban megkezdődik és az állam szervei nagy propagandát fejtenek már is ki a kölcsön népszerűsítése érdekében.

PRO ÉS CONTRA Irja: SALAMON LÁSZLO

„Világnézetek” harca

Az ember fölöttébb szemérmes, helyesebben álszemérmes teremtmény. Nemcsak testi meztelenségét rejti el és szégyelli, hanem lelki meztelenségét is. A testi és a lelki szemérem között az a különbség, hogy előbbi ruhába bujtatja az embert, a lelkiket — szavakba.

A lelki meztelenség elpalástolására legujabban fölöttébb tetszetősen hangzó szót hoztak forgalomba az emberek. Ez a szó összetett és így hangzik: „világnézet”.

Legujabban mindenkinek „világnézete” van. A zsidóverő náci világnézet, a világon rabolja ki zsidó emberfajtát, a zsarokok világnézeti alapon nyomják el az elnyomhatókat, a zsaroló világnézetére hivatkozik, amikor zsarol és a gyermekeket, asszonyokat, aggodtatók bombákkal gyilkoló hadvezérek világnézeti felfogásukkal indokolják szörnyetteiket.

A politikuskok világnézeti harcokról, világnézeti frontokról, Európa és az egész világ világnézeti kettészakadásáról beszélnek, az egész megbombolt világon a világnézetek bórája és szirokkója sűrít végig.

De csak szavakban. Mert azok, akik világnézetiükre hivatkoznak, hogy lelki meztelenségüket, a lelkükben harsogó és tomboló vadállatot elleplezzék, többségükben egyáltalán nem rendelkeznek világnézettel, sőt valószínűleg azt sem tudják, hogy mi a világnézet tulajdonképpeni értelme.

A világnézet ugyanis sohasem volt és sohasem is lesz politikai, gazdasági, vagy társadalmi megnyilatkozása az embereknek.

A világnézet nem lehet összefüggésbe hozni az érdekek, a cselekvések, az egyes osztályok, vagy egyének gyakorlati törekvéseivel; a világnézet nem az emberi cselekvések szellemi, vagy erkölcsi igazolása volt a múltban és lesz a jövőben; a világnézet az ember és főleg az egyes ember állásfoglalása az egész teremtséssel, pontosabban: a világegyetemmel szemben, amelynek értelmét, önmagában és önmagáért való célját kutatja anélkül, hogy ebből a maga egyéni sorsára kedvező, vagy kedvezőtlen helyzeteket óhaj-

tana teremteni; anélkül, hogy gyakorlati tevékenységében világnézeti felismeréseit hasznosítani tudná, vagy akarná.

Az emberek maguk csinálják történelmüket, de a történelmi cselekvést nem világnézetük, hanem érdekeik irányítják, kegyetlenségeiket nem a világgal és annak felkutatlan rejtelmeivel szembeni nyugtalanságaik fokozzák, vagy csökkentik, hanem ösztönök és az ösztönök szörnyű szövetségében első sorban romboló ösztönök. (Lásd: Freud.)

Világnézet a szó tiszta értelmében eleddig csak egyes vallásokban és a bölcseleti rendszerekben nyilvánult meg.

E világnézetek azért érdemlik meg ezt az elnevezést, mert a világ keletkezésének, értelmének, céljának, röviden: a „miértnek” kutatására irányulnak.

A halál és az élet okának, céljának nyugtalanító kérdése már évezredek óta foglalkoztatja a gondolkodókat és e titkokkal, e megfejtetlennek látszó kérdésekkel szemben rendszerint saját egyéni beállítottságukat foglaltak állást.

Voltak, akik az életet céltalannak hirdették, voltak, akik nagy és ismeretlen céljait Isten titkai közé sorozták, amelyet „jótékonyan tartart el az emberi szemek pillantása elől”.

A világ, az élet keletkezésének, az élet nagy mozgatóerőinek lényegét illetően az évezredek óta áll a harc az ugynevezett anyagelvűek és az ugynevezett idealisták között s a harc csak a részletkérdésekre vonatkozóan mondható eldöntöttnek.

De mi köze van e világnézetekhez azoknak, akik a maguk közönséges hatalmi és anyagi vágyaikat „világnézeti” csomagolással próbálják elkendőzni?

A nagyobb darab kenyérért való küzdelem, a hatalomért való harcok, a társadalmi igazságosság és az ösztönök szabad kielégésének követelése megfelelő történelmi síkon lehetnek időszerűek, jogosak, érthetőek, de ezeknek édes-kevés közlik van a világnézethez. Ezek nem elvont, elvonatkoztatott, kizárólag szellemi síkon mozgó emberi meg-

történelmi mozgalmak, harctevésükben a valóhoz tapadnak, amelyek csak és találják meg a cselekvés gyakorlati sikerében.

ahát, főleg gyakorlati és nem is lehetséges. fának, vagy osztályának lehet akar biztosítani, a rovására, vagy az erősemiesetre sem indokomato szempontokkal, mert hiszen egy anyagilag leggyengélyeztetetebb, mondhatjuk: igazságosabb társadalmi rend létrejötte semmel sem járul hozzá annak a tiszta szellemi vágyának beteljesítéséhez, hogy megismerjük a lét eredetének titkait, hogy megoldjuk a világegyetem kezdetének és végének, az élet és halál nagy misztériumainak kérdéseit.

Az emberek többsége nem nézni akarja a világot, hanem élvezni, nem a világ összefüggéseit akarja kutatni, hanem helyét akarja biztosítani a világban — gyakran bármilyen áron, — nem az okokra kíváncsi, hanem az okozatot akarja megragadni és birtokolni.

Am a szemérem, mely a civilizáció és kultúra vívmánya, az embereket arra kényszeríti, hogy legközelebbes vágyaikat jóhangzású szavakkal leplezzék el.

Ezért beszélnek világnézetről, holott minden egyebet akarnak, csak éppen nézni nem akarják a világot. Cselekedni akarnak, megpedig gyorsan, eredményesen és legtöbbször lelkiismeretlenül.

Már pedig a világnézet, vagy világszemlélet éppen ott kezdődik, ahol a cselekvés véget ér, ahol az elmélyedés és a szellemi elmerülés világa kezdődik: a szentek, a nagy gondolkodók, a költők és aszketák világában.

Ez a világ azonban nem a világról való s éppen ezért áll messze a tömegek, a politikusok, a gyakorlati élet nagy és kicsiny alakítóinak nagyon is gyakorlati és legkevésbé világnézeti célkitűzéseitől.

APRÓ HIRDETÉSEK

Bevezetett féridivatgyár felvesz Bucuresti részére garanciaképes képviselőt. „Elit” jellegre a kiadóba.

Satu-Mare keresek két kislányom mellé megbízható, intelligens fiatal zsidó leányt. Németül és románul tudók előnyben. Ajánlatokat Eugen Jordan Cluj, Str. Elisabeta 41.

Fiatal hivatalnoknő constantai nyaraláshoz július 15-re partnert, vagy partnert keres. Sürgős válaszokat „Ki-ki alap” jellegre a kiadóba kérek.

Két dunam Cur Salom parcella eladó. Cim a kiadóban.

Azonnal kiadó egy szoba fürdőszobahasználattal. Str. Radu 9, I. em. jobbra. A Telefonpalotával szemben.

Intelligentér junger Mann, beherrscht sprache ungarische und deutsche Sprache, gewesener Talmudist, möchte Sommerferien in jüdischem Hause bei Kindern gegen Verpflegung und event. Bahnspesen verbringen. Unterricht chemis, rasi, gemärá und 4 Klassen Lyceum. Angebote unter „Orthodox” zur Administration gebeten.

Kis családu metsző és előmádkozó, kis igényekkel, állást keres. Esetleg lelépésért. „Fiatal” jellegre a kiadóba.

„Technolux” Cluj, Piața Mihai Viteazul 40. Versenyen felül áron elad: rádiókat, vilanygőket, technikai és elektrotechnikai cikket, golyócsapágyakat, használt és új különböző gépeket, petróleumfűzőket, dardológépeket, világítási berendezéseket. Vállal villanyvizvezeték szerelést. Keres ügynököket minden helységben.

Jó házból való szolid izr lányt zongorahasználattal lakótársul keresek. Ugyanott egy cimos különbéjárati butorozott szoba kiadó. Erdeklődni a portásnál. Regina Maria 48.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy legmodernebb szobafestést, ajtó-ablakfestést, valamint lakás-féregtelenítést a legpontosabban és legolcsóbban vállalom. Szíves partfogást kérek: Izsák Béla szobafestő, Str. Macavei 54.

Kiseb uri családdal együtt, esetleg külön butorozott szobát keresek. Ajánlatokat a kiadóba „Tisztviselő” jellegre.

Annyák!
Ha szépet akarnak látni, nézzék meg FRIEDMANN fotóművész kirakatában a művészi gyermekképeket. Str. Regina Maria 46.

A világ legcsodásabb kiállítása lesz a newyorki

Németország nem vesz részt a kiállításon. Egymillió építőmunkás dolgozik a területen. Új, hatalmas méretű szállodák. Napi egymillió látogatóra számítanak

Newyork, július 5. Jóllehet a newyorki világkiállítás csak 1939-ben nyílik meg, Newyork városa és az egész Egyesült Államok népe lázas, ideges munkában van. Az autók rendszámait mellett feltűnő írással olvashatjuk: „Föl a világkiállításra!” és nagy iparágak teljes gőzzel dolgoznak az előkészületeken, amelyek ennek a kiállításnak különös jelentőséget fog kölcsönözni. Csak természetes, hogy már most azt mondják a kiállításról, hogy a legnagyobb lesz, a legszebb, a legeredetibb és — a legdrágább. Ha levonjuk ezeket a túlaradó szuperlatívuszokat, még mindig elég figyelemreméltó és bámulatos tények ötlenek szembe a kiállítással kapcsolatban. Olyan tények, amelyek nemcsak az amerikaiakat, hanem az európaiakat is nagyfokon érdeklik.

Körülbelül 350 évvel ezelőtt a német-holland Wesel városában egy városi tanácsos a választások során megbukott, ami annyira elkeserítette, hogy kivándorolt az újonnan felfedezett Amerika dzsungeljébe. Itt egy idő után vezére lett egy vad suhancokból álló csapatnak, deportált bűnözőknek, katonaszökevényeknek, romantikus álmódoszóknak és kalandoroknak, akikkel 1626-ban Virginiából észak felé ment, bele a nagy rengetegbe. Hosszu hónapokot kereszttül harcolt Peter Minnewitt — ez volt a neve — az őserdővel és az indiánusokkal az óceán felszigetén, egy folyam betorkolása közelében. A felsziget a Mohavk-indiánusok temetője volt. A weseli városatyja-jelölt megvásárolta a felszigetet, a temetőt és a csendes erdőt hatvan holland forintért és egy hordó pálinkáért.

E temetőn állanak ma Newyork városának felhőkarcolói és azon a táborhelyen, ahol Minnewitt lepihent és megcsinálta az indiánusokkal az üzletet, Newyork városának világkiállítása fog felépülni.

A kiállítás területe valamivel nagyobb, mint a hely, ahol Brüsszel városa fekszik. A City külső része ez, de már hét vasutársaság emberei dolgoznak azon, hogy Manhattan külvárosból is 15 perc alatt elérhető legyen a világkiállítás főpályaudvara. A kiállításon 34 nemzet vesz részt, nyolcezer több, mint a legutóbbi párizsi világkiállításon. A nagy nemzetek közül csak egy hiányzik, a német, amelynek képviselője azért mondott le, mert Németországnak nincs nélkülözhető devizája. Legalább is ezt jelölték meg a távolmáradás okául. A többi országok közül Franciaország, Anglia és Oroszország vásárolta meg a legnagyobb területeket. De Európa kisebb országai is milyen a zsebükből nyultak. Különösen Svájc és Csehszlovákia fognak tüntetni az utóbbi évtizedben elért ipari és intellektuális sikereikkel. A legtöbb ország már meg is kezdte az építkezést.

Amerikában az osztálykülönbségek sokkal jelentéktelenebbek, mint Európában. Két évvel ezelőtt, amikor Henry Ford fia Edsel végig vezetett bennünket az autógyáron, a munkások ezen a becéző néven köszöntötték. Ebben az országban nem olyan nehéz kezefogni az Egyesült Államok elnökével, mint Európában egy bank elnökével, vagy egy város polgármesterével. Minden csütörtökön este Roosevelt jobb vállát és karját masszírozni kell és pedig azért, mert minden csütörtökön déli 12 és 1 óra között bárki bejöhet az elnökhöz magánlátogatásra. Százával jönnek és az audiencia kinyulik sokszor négy óráig is. Mindenki megrázza a kezét. Nem csoda, ha este válla és karja megfájul.

Ezt azért mondom, mert azért van egy férfi Amerikában, aki ettől a demokratikus vonaltól eltér. Ez az ur Grower Whalen, a világkiállítás vezérigazgatója, aki még újságírók számára is megközelíthetetlen. Hosszu intervenciók után végre mégis sikerült bejutnom hozzá egy negyedórásra. Whalen magasnövési, sápadt, elegáns ur, jó ötvenes, régimódi udvariassággal. Nagyon halkán beszél. Huszonegy magántitkára van és három személyi

titkára. Mind a huszonegy közvetlen érintkezésben áll a kiállítás huszonegy igazgatójával.

Az építkezések igazgatója hozzávetőleg egymillió munkással fog dolgozni. Munkásokkal, akik a föld fölött, a föld alatt, a vízben és a levegőn fognak tevékenykedni. Három földalatti vasutársaság a kiállítás területén már ássa a vonalat. Új folyamatok fognak teremteni, hogy a területet állandóan öntözzön lehessen. Százával építik a legszilárdabb kő- és acélpületeket, amelyek a kiállítás bezárása után is fennmaradnak. Egy másik igazgató a forgalmat szervezi meg. Ötszáz kisebb parkot és két tizenkételetes garázst fognak építeni. Negyvenöt 20 méter szélességű ki- és bejárat építenek, négy repülőteret és 12 vasuti állomást.

Nagy elfoglaltságu ur a sajtóigazgató. Nemcsak tizenkétezer lapot kell ellátnia az egész világon hirdetésekkel, képekkel és szerkesztőségi anyaggal, hanem azonkívül két lapot kell irányítania és el kell látni az amerikai sajtót.

Ezek az igazgatók a legszorosabban működnek együtt Whalen vezérigazgató titkárával. A huszonegy titkár naponta jelentést tesz és pedig a vezérigazgató három személyi titkárának, akik viszont naponta hosszú konferencián tesznek jelentést Whalen urnak.

Whalen a város polgármesterével, La Guardiával egy irányítja a dolgokat, hogy a kiállítás kiterjedjen Newyork városára is. A legtöbb newyorki hotelnél már most előjegyzések történtek a kiállítás tartá-

mára. Ezideig 14 új hotel építettek, minden hotel legalább ezer ágyval van felszerelve. Az egyikben azonban hatezer ágy van. Whalen azt hiszi, hogy a megnyitás hónapjában naponta két-három millió ember fogja meglátogatni a kiállítást, a későbbi hónapokban naponta több mint egymillió. Az első hét végén Whalen szerint Newyork városának hétmillió lakosa meg fog duplázódni.

A huszonegy igazgató egyike a rendőrségi és a bűnözők elhárításának osztályát vezeti. A világkiállítás idejére a newyorki rendőrség körülbelül megkétszereződik és minthogy az új rendőrtisztviselőket és legényeket alaposan instruálni kell, a szolgálatot már most a nyáron megkezdték. Külön speciális rendőrsége lesz a kiállításnak magának és Edgar John Hoover, a rendőrség büntügyi osztályának főnöke, személyesen fogja embereit Newyorkban dirigálni.

— Csak természetes — mondotta az egyik titkár — hogy a sokmillió ember között, akiket a kiállításra várunk, sok bűnöző is lesz. Jönni fognak a világ minden részéről. Minedn hajó, amely kiköt Newyorkban és minden vasut, amely bejut a városba, magával fogja hozni a tolvajokat, a szédelőket és zsebmetszőket „legjobbjaikat”. Roppant munkánk lesz velük és máris érintkezésbe lépünk a világ nagyobb városainak rendőrségi igazgatóságával. Meg fogjuk kapni tőlük a hírhedtebb bűnözők fotográfiáit és ujjlenyomatait. Rendőrségünk külön kiképzést kap a kriminológiai tudomány legújabb módsze-

Tizezer osztrák zsidó a koncentrációs táborok foglya

Egy külföldi szemtanú megrázó elbeszélése a bécsi zsidóság tragikus helyzetéről

Bécs, július 5. A németországi zsidóságra szakadt csapások elhomályosították az utóbbi napokban a bécsi zsidók sors-tragédiáját. Ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy az ausztriai zsidóság ellen megindított hadjárat egy pillanatra is megállt, vagy enyhült volna. Egy külföldi zsidó személyiség, aki nemrég járt Bécsben, a következőket mondja el az ottani zsidóság jelenlegi helyzetéről:

A zsidók arcán, fiatalokén és öregeken, a félelem és a kétségbeesés nyoma ül. Emberek, akiknek többé-kevésbé pontos értesüléseik vannak a helyzetről, kiszámították, hogy eddig legalább tizezer zsidót vezettek a dachau koncentrációs táborba és más kényszermunkahelyekre, ahol úgy bának velük, mint állatokkal. Csaknem minden második zsidó család gyászol. Négy hete már, hogy házaikból cipelik ki és az uccákon fogdoszák el az embereket és Dachaubá, vagy más táborba viszik őket. A bécsi uccákon, különösen a Leopoldstadtnban Gestapo-spilik járnak éjjelnappal és ahol meglátnak valakit kampós keresztények, a nemnáci is ilyen jelvényt viselnek elővigyázatosságból — letartóztatják és elcipelik az illetőt. Senkinek sem adnak időt arra, hogy értesítse a családját. A hozzátartozók csak jóval később értesülnek erről, de már előbb sejtik a bajt, látván, hogy az apa, a fiu, vagy a testvér nem tér haza. A rendőrségen senkinek áll velük szóba, hiába kérnek bármilyen felvilágosítást. Két-három hét is eltelik, amíg megérkezik az első levelezőlap Dachauból a lakonikus szöveggel: „Egészséges vagyok. Csak egyszer két héten írhatok. Küldjétek pénzt.” Azok a családok, amelyek ilyen leveleket kapnak, a szerencsésebbekhez tartoznak. Igen sok azon családoknak száma, melyeknek feje, vagy fia, hasonló körülmények között tűnt el hirtelen és csak hetek múltán tud-

ják, hogy eltűnt hozzátartozóik „meghalt” és elvihetik a holttestét. A holttestet azonban nem szabad látniok. A koporsót beolmozzák és nem szabad felnyitniok.

A náci-biztosok

Egyetlen zsidó sem érzi biztonságban az életét. Az emberek nem mernek az uccán járni, a zsidó kereskedők azonban kénytelenek bejárni üzleteikbe, ahol voltaképpen nem egyebek, mint a kinevezett náci-biztosok foglyai. Ezeknek a náci-biztosoknak a kinevezésével kettős célt ért el a nemzeti szocialista párt. Egyfelől jó állást szereztek egy elvtársnak; a zsidó kereskedőnek előírják, hogy milyen fizetést kell adnia a kinevezett biztosnak és a párt így több ezer tagjáról gondoskodott.

Másfelől a náci-biztosoknak az a feladatuk, hogy kényszerítsék a zsidókat, hogy adják el üzleteiket árjárnak természetesen potomáron. Ha a zsidó nem siet úgy addig molesztálják különböző feljelentésekkel amíg évtizedeken át vezetett vállalatát feladja, vagyis egyszerűen likvidálja, miatt a végelárusítás bevétele a náci-biztos zsebébe megy. Sokan nem is látnak más utat maguk előtt, mint a kivándorlást, vagy az öngyilkosságot. Az öngyilkosságok száma felülmúl minden képzeltet. Olykor egész családok vetnek véget életüknök.

Az ügyvédek tragédiája

Nemcsak egyéni és családi egzisztenciák omlanak össze tömegesen, hanem egész zsidó foglalkozási ágak szűnnek meg egyik napról a másikra. Az utóbbi napokban nyolcszáz zsidó ügyvéd kapott hivatalos értesítést az ügyvédi kamarától, hogy azonnal meg kell szüntetniük ügyvédi ténykedésüket és két héten belül likvidálniuk kell irodájukat. Ezzel a tolvonással az irodai alkalmazottakat is beleszámítva, kétezer zsidó család vesztette el a kenyerét.

Ugyanezeker a lapok tovább folytatják zsidó-ellenes uszításait. A bécsi elnök egy része, kik maguk is sokat nélkülöznek az élelmickek megdrágulása és pénzüknek az értéktelenedése miatt, megkönnyebbülést találnak abban, hogyha a zsidókat szidalmaz-

reiből. Minden Newyorkba érkező bűnöző, aki gyanus elöttünk, olyan bánásmódban fog részesülni, hogy a leggyorsabban el fogja hagyni a várost. Külön törvényt fognak hozni Newyork állam kongresszusán az ilyen „urak” ellen. Ezzel egyidejűleg reméljük, hogy Newyork eddigi bűnözőit is ki fogjuk irtani. Első kelléke ennek az lesz, hogy a kiállítási munkálatokkal párhuzamosan el fogjuk tüntetni Newyork keleti részében az egészségtelen, túlnépesedett és a züllést elősegítő nyomortanyákat. Ezek a munkálatok máris megkezdődtek és helyébe új, modern házakat és parkokat építenek. Már gondoskodunk róla, hogy sokkal kevesebb házbért fizessenek ezek az új lakásokért.

— Természetesen — fejezte be információt Grower Whalen — annyi munkát szerzünk, hogy a munkanélküliség el fog tűnni Newyorkból. Kiállításunk nemcsak a legszebb lesz a világon, hanem az első, amelyet nemcsak hiúsági és üzleti okok hoznak létre, hanem szociális, humanitárius és kulturális okok is.

hatják. A náci szidalmazása ugyanis igen veszedelmes dolog volna. Mondják, hogy Németországban létezik bizonyos szolidaritás a szenvedők között, Ausztriában azonban nem létezik ilyesmi. A bécsi többé-kevésbé nembenlévőnek tartják, hogy a zsidókat megfosztották kenyerüktől.

8000 igénylő — és 600 certifikát

A zsidó szervezetek segítőmunkája nem nagyon érezeti hatását. A zsidó vezetőknek a legnagyobb része koncentrációs táborban sanyalódik. Azok, akik a szociális gondoskodás élén állanak, maguk is veszedelemben forognak és a Gestapo erőszakos nyomását kell elszenvedniük. Ez a nyomás megbénítja minden erejüket és kezdeményezésüket. Az egyetlen vágy és reménykedés: a menekülés. De hová? Nyolcezer zsidó jelentkezett Palesztinába való kivándorlásra, de egyelőre mindössze hatszáz certifikát áll rendelkezésükre. A Palesztina Hivatal nem tudja, kinek adjon előbb certifikátot.

Az elbocsátott alkalmazottak

Az a nap, amikor Búrcel elrendelte a zsidó alkalmazottak elbocsátását, gyásznappja volt a bécsi zsidóknak. Több mint huszezer ember, köztük igen sok családfeje, vesztette el egyik napról a másikra kenyerét.

A londoni Daily Herald vezércikkben foglalkozik Búrcelnek ezen rendeletével és úgy véli, hogy ez az intézkedés a bécsi lakosságnak együttedét sújtja és teszi koldussá.

Román újságíró-küldöttség érkezett a prágai szokol-ünnepségekre

Prága, július 5. Tegnap román újságíró-küldöttség érkezett a csehszlovák fővárosba, hogy résztvegyen a Szokol-ünnepségeken. A delegáció tagjai: Dem. Dimancescu sajtó- és propaganda-igazgató, Seinescu Maxim kabinetfőnök, Sandulescu, Seicaru, Ceazar Petrescu, Demostene Botez, N. Georgescu, A. Buteanu, P. Manolescu és Neagu Boerescu. Az állomáson Crutescu román követ, Hajek csehszlovák sajtóigazgató és Lehmann, a kisanant sajtószövetségének titkára fogadták a vendégeket. Ugyanazon vomattal érkeztek Prágába Al. Lapedatu volt szenátusi és N. Saveanu volt kamarai elnökök, akiket a csehszlovák törvényhozó testület elnöke fogadtak.

Voinescu Ion alezredes vezetésével román tiszti küldöttség érkezett Prágába, hogy a csehszlovák tisztek meghívására megtekintse a Szokol-ünnepségeket. A román tisztek, akik a hadiskola tanárai és tanulói, július 8-ig maradnak Csehszlovákiában.

Történet az amerikai nagykövet nadrágjáról

London, július hó. „Nadrág a Buckingham-palotában... Az angol bulvárlapok a Buckingham-palota minapi fogadásáról írt beszámolójukban kiemelik, hogy Joseph Kennedy az új londoni amerikai nagykövet frakkban és hosszú nadrágban jelent meg a királyi pár előtt.

Hogy megértjük, hogy az eset miért keletkezett ekkora feltűnést, ismerni kell az angol királyi udvar híres szigorú öltözködési előírásait, a „Court Dress Regulations“-t, amely hatalmas kötetet alkot s amelynek betartására az udvarmesteri funkciókat betöltő Lordkamarás ügyel. A Buckingham-palotában a meghívottaknak csak ugynevezett előírás szerinti öltözködésben lehet megjelenni. A férfiak számára a „Regulations“ rendelkezései szerint „Court Dress“ van előírva, amely acélgombokkal díszített fekete bársony frakkból, térdnadrágból, fekete selyemharisnyából és csatos lakcipőből áll. Kard viselése meg van engedve. Ennek az előírásnak a szigorúságából az Udvarmesteri Hivatal a háboru utáni években annyi engedélyt tett, hogy azóta a bársonyfrakk helyett polgári frakk-kabátban is meg lehet jelenni, az öltözködési szabályok azonban kötelező maradt.

Ez az udvari öltözködés az angol királyi palotában minden polgári férfivendégre kötelező; a katonák, tengerészek diszgyenruhában jelennek meg, a diplomaták azonban kivételek képeznek. A külföldi államok követségeinek tagjai, bár számukra az arannyal dusan him-

zett és aanyiszor kicsufolt diplomatafrakkot, térdnadrágot és fehér selyemharisnyát írtak elő, nemzeti díszruhában is megjelenhetnek.

Az amerikaiakkal kapcsolatban azonban furcsa helyzet állott elő. Az Egyesült Államok nem ismerik el az ugynevezett „diplomatafrakkot“, külön amerikai díszruhájuk nincs, tehát rájuknézve ilyen módon a megszokott udvari öltözködés lenne kötelező. Egyes Londonba akkreditált amerikai nagykövetek azonban már a háboru előtt díszruhát tiltakozni kezdtek a térdnadrág ellen, amelyet demokratikus hazájuk „lakójöltözködés“ minősített s az angol udvar meghajolt a nagykövetek érvelése előtt. Megengedte, hogy polgári frakkban és hosszú frakknadrágban jelenjenek meg a fogadásokon, ahol az amerikai nagykövetek — akiknek érdemrendeket sem szabad elfogadniok — meglehetősen árván néznek ki érdemrendektől csillogó egyenruhák tömkelegében. Ez az engedély azonban csak a nagykövetek személyére vonatkozik. Az amerikai nagykövetség személyzetére nézve az előírás szerinti udvari öltözködés kötelező.

Kennedy nagykövet tehát meglehetősen furcsán érezhette magát az emiatt fogadásokon, ahol rajta kívül csak az estély alkalmazásból kívülről felfogadott kisegítő pincérek viseltek hosszú nadrágot. A palota lakóinak egyenruhája viszont közveszélyesen hasonlít a diplomatafrakkhoz.

Capitol Mozgó

Csütörtökön egy kivételes nagy film premierje

A vörös táncosnő

Témája rendkívüli, izgalmas és megrázó!

A francia filmirodalom legértékesebb, legnagyobbat alkotása!

Főszereplők: VERA KORENE, JEAN GALLAND és MAURICE ESCANDE.

Ma utoljára: „Nem kértem ki vagy?“ Gustav Fröhlich világfilmje.

KÖZGAZDASÁG

A fővárosban ötvenötezer lejt fizettek az új buza vagonjáért

Minőségileg az új buza felülmúlja a tavalyit

Bucuresti, július 5. A fővárosi gabonapiac megtörtént az első üzletkötések az idei termésből. Szakértői vélemények szerint Románia idei buza-termése minőségileg kitűnő lesz, nagymértékben felül fogja mulni a tavalyi termés minőségét és így indokolt az a szilárd ár, amely már az első üzletkötések alkalmával kialakult.

A fővárosi vásárlók 52.500 lejt fizettek az új buza vagonjáért, az a termelő feladóállomása, amely ár Bucuresti paritásában 55.000 lejes árnak felel meg.

Érdekes, hogy az eladó 79 kiló fajsúlyúnak minősítette az új buzát és mint ilyen is adta

el, a magvizsgálóállomás megállapítása szerint viszont az új buza 83.75 kilós volt. A fővárosba egyébként tömegesen érkeznek az új buzából a szállítmányok, amelyeknek átlagos ára 50.000 lejt vagononként. Ugy a termelők, mint a szakmai kereskedelem és az exportőrök részéről is határozottan bizakodó a hangulat az új buza árának szilárdaságát illetően.

Az új kiviteli szezon megkezdését lázas türelmetlenséggel várják az exportőrök, akik a vagononkénti 10.000 lejes kiviteli jutalom reményében nagyarányú export lebonyolítására készülnek fel.

Franciaország pénzügyi politikájában bevezeti a „szabad vásár“ rendszerét

Az „open market“ gyakorlati előnyei

Párizs, július 5. Francia pénzügyi, közgazdasági és tőzsdéi körökben számolnak azzal, hogy a francia kormány rövidesen bevezeti az „open market“-t, a szabad vásár rendszerét az állami alapok kezelésénél és a rövidlejáratú kötvények forgalmában. A „szabad vásár“ rendszere lehetőséget nyújt a Francia Nemzeti Banknak, hogy vásárlásokkal vagy eladásokkal szabályozza a valutafedezet állományát és így szabályozza a kamatlábát is.

A jelenlegi helyzetben a Francia Banknak lényegileg passzív szerepe van. A hivatalos

Cigányok

a THALIA mozgóban.

kamatláb a pénzpiac hullámzása szerint, a hitelkereslet és hitelkínálat viszonyának megfelelően alakul: emelkedik, ha a hitelignélés növekszik és csökken, ha a kölcsönök iránti kereslet lanyhul.

A szabad vásár rendszere a Francia Nemzeti Banknak juttatja a kezdeményezés szerepét. A francia Jegybank állami kötvényeket vásárolhat és adhat el és tranzakcióival befolyásolja a pénzpiacot, a tőkekínálat és a kamatláb alakulása tekintetében.

Az „open market“ rendszer alkalmazása azonban nem lehet spekulációs, üzérkedő, hanem csak technikai és ebben az esetben gyakorlati eredményei és előnyei hamarosan gyakorlati mutatkoznak. Elsősorban kiegyenlítőleg

SORSJEGYET MINDENKI A
COLECTURA OFICIALĂ
ȘI A OFICIILOR RURALE P.T.T.

FIÓKJAINÁL VÁSÁROL.

Cluj, Str. Regina Maria 46.

fogadni a rövidlejáratú értékek és az állami jövedékpapírok kamatviszonyára.

Franciaországban biztosra veszik, hogy rövidesen megjelenik az a rendeletörvény, amely módosítja a Francia Nemzeti Bank jelenlegi alapszabályait és felhatalmazza a Jegybankot, hogy angol és amerikai mintára kincstári értékpapírokat vásároljon s adjon el. Pénzügyi és tőzsdéi szakértők véleménye szerint az „open market“ rendszere csak akkor lesz eredményes Franciaországban, csak akkor állítja meg a papirbankjegyek inflációját és ezzel a francia frank további devalvációját, ha a „szabad vásár“ tényleg csak technikai jellegű lesz és pontosan követi azokat a szolid irányelveket, amelyek az angolszász államokban már régen kialakultak és a gyakorlati életben értékes eredményeket hoztak.

— Harmincezer voltos új villamosvezeték építenek a fővárosban. Bucurestiből jelentik: A fővárosi villamosági és gázművek igazgatósága elhatározta, hogy 30.000 Volt feszültségű áramot szolgáltató vezetékkel köti össze a Grozavescu üzemetek a Malaxa vagon- és mozdonygyár üzemével. Ez a magasfeszültségű villamosvezeték fogja ellátni Bucuresti Obor és Pantelimon nevű külvárosainak villamosenergia-szükségletét is. Az új vezeték megépítése és felszerelése 50 millió lejtbe kerül amely összegből a Malaxa gyár héttmillió lejtnek a megtérítését vállalta.

— Szilárd a fővárosi értéktőzsde. Bucurestiből jelentik: Az Argus szerint hétfőn a tőzsdén az iránymutatás továbbra is kedvezett a szabott kamatlábu értékeknek. A Párizsban jegyzett állampapírok további emelkedést mutatnak. A belföldi papírok szintén jelentős emelkedésben vannak. Emelkedtek a Banca Nationala részvényei is, 5425 lejes alapon jegyezték, tehát 35 lejes többlettel. Az ipari és közlejtőpapírok kevésbé szilárdak.

— Szilárdak az árak a fűszer- és gyarmatárúpiacokon. Bucurestiből jelentik: A romániai fűszer- és gyarmatárúpiacokon az árak szilárdak, bár a kereslet csak mérsékelt. Az árak szilárdasága abban találja meg magyarázatát, hogy a készletek csekélyek és a behozatali engedélyeket csak korlátozott számban adják ki. Különösen hiány érezhető olajos szardeliában és görög gyantában. A tea ára tovább emelkedik, mert a szárazasági helyeken is drágult a tea és mert allig egy-két engross importőrg rendelkezik teára behozatali engedéllyel. Drágul a barmgyógyor is, mert az idei termés gyenge. A constantai kikötőben az irányárak a következők: Rangoon rizs 20 lejt, egyiptomi rizs 21.50 lejt, fényezett Karolina rizs 28 lejt, fényezett Blue Rose rizs 29 lejt kilónként. A 7. sz. Rio kávé 134 lejt, a Santos kávé 136 lejt kilónként. A Volo olajbogyó ára 30 lejt, a Lux ára 40 lejt kilónként. A Sasso olaj bődönben 20 lejt, a görög olaj 35 lejt kilónként.

A legszebb szovjetfilm a
CIGÁNYOK a THALIA mozgóban.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma utoljára: Irország lángokban.

Holnap, szerdán minden idők legnagyobb és legizgalmasabb kalandfilmje! Ejjeli járőr. James Oliver Curwood regénye után. Főszerepben: Rin-Tin-Tin a csodakutya. Előtte: Híradó és Micky Maus. Tisztviselőknek, munkásoknak és dákoknak kedvezmény.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Cigányok. A szovjet filmgyártás remeke. A leghíresebb szovjet énekesekkel, művészekkel és kórusokkal. Előtte: Orosztárgyú Micky Maus.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Bolvány Géza legnagyobb furme Nem kérdem ki vagy! Zenéje: Robert Stolz. Főszereplők: Gustav Fröhlich, Liane Haid, Szőke Szakáll. Műsor előtt: Világhíradó.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Premier! Asszonyselejtő. Vidám szerelmi kaland. Fősz.: Ann Sheridan, Gene Raymond. Csütörtöki premier: Szerető vagy feleség. Társadalmi dráma. Fősz.: Bette Davis, Henry Fonda.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Bohéme. Puccini halhatatlan operájának filmváltozata, főszerepekben: Martha Eggerth, Jean Kiepara, Theo Lingon.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Szerda, csütörtök: Sportjárvány az intézetben, fősz.: Frizt fivér. Péntek, szombat vasárnap: Nem kérdem ki vagy. Szenzációs operett, Robert Stolz zenéjével, főszerepekben: Liane Haid, Gustav Fröhlich, Szőke Szakáll.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

3, 6 és 9 órakor két nagy slágerfilm! I. A fekete légió. Egy izgalmas és borzalmas atmoszférában lejátszódo filmsláger, mely elejétől végig lenyűgözi a nézőt. Fősz.: Humprey Bogart és Ann Scheridan. II. Dr Sokrates. Paul Muni és Ann Dvorak egyik legszebb alakítása. III. Journal.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Világvárosi szenzáció! I. Panama. Az idény legszenzációsabb filmremeke. Carol Lombarddal. II. Gyerünk a flottával. Különleges revücsoda. Ginger Rogers, Fred Aster. III-IV. Új híradó és Micky Maus. Jön: Az elátkozott hajó és Pat Patachon.

Fontos határozatok az aradi neolog zsidó hitközség képviselőtestületének közgyűlésén

Egy év nagyszabású munkájának eredménye

Arad, július 5. (Az Uj Kelet tud.) Nagy érdeklődés mellett tartották meg vasárnap délelőtt Lakatos Aladár elnöke alatt az aradi neolog zsidó hitközség képviselőtestületének közgyűlését. Lakatos Aladár elnök megnyitó beszédében az együttérzés hangján emlékezett meg az ausztriai zsidók szenvedéseiről és közölte, hogy a közeljövőben Románia zsidósága országos mozgalmat indít az osztrák zsidók, illetve az ausztriai menekült zsidók felszegélyezésére. Bejelentette ezután az elnök, hogy az antiszemita hullám egyik helyi vonatkozású következményeképpen ez év januárja óta az aradi neolog zsidó hitközség tagjai közül negyvenen tértek át.

Az elnöki megnyitó után Kalmár József mondott köszönetet az előjáróság eddig kifejtett eredményes munkájáért, majd pedig azt javasolta, hogy a jövőben név szerint ismertessék a képviselőtestülettel azokat, akik a zsidóságot elhagyják és ezekben a nehéz időkben más vallásra térnek át.

Egy év munkája

Raáb Zoltán főjegyző olvasta fel ezután a hitközség, valamint az annak kebelén belül dolgozó intézmények 1937. évi működéséről szóló jelentést. Ennek bevezetésében az elnökség utal azokra a nehézségekre, amelyekkel az elmúlt esztendőben a különbség hitközségi intézmények fenntartása körül meg kellett küzdenie. Ezután a jelentések a következőket tüntették fel:

Mindezen intézmények fenntartása, de ezenkívül a zsidóságnál tradícióvá vált templomi adományozások körül, valamint az évközben lefolytatott nyomorenyhító akció és más gyűjtések során az a tény volt megfigyelhető, hogy mindenütt jóformán ugyanazzal a nevekkel találkozunk, mindig ugyanazokat az egyéneket vettük igénybe és így sokan az önkéntes jellegű, de tulajdonképpen szociális kötelességet képező jótékonyaságból nem vették ki részüket. Ezek a körülmények indították arra a hitközség képviselőtestületét, hogy a jövőben már a folyó évtől kezdve minden gyűjtést, sőt a nyilvános templomi adományozást is beszűkíteti és az adók egyidejű felülvizsgálatával az összes terheknek olyan arányos megosztását viszi keresztül, amely részben a szociális igazságnak is megfelel, másrészt pedig az intézmények fenntartását nem labilis jellegű önkéntes adakozásra, hanem egy biztos bázisra adóra építi. Ez a rendszer azt jelentette, hogy a múltban az adó által pótolandó hiány 2.189.118 lejes összege a folyó évi előirányzatban 3.604.744 lejre emelkedett. Ennek a tekintélyes emelkedésnek ellenére már a tagok jelentékeny részénél sikerült az adóösszeget megelégedésére megállapítani, a többinél pedig a felszólamlás során jelentős megállapodás, ugyhogyan egészen jelentéktelen azon tagok száma, akik a nagy körültekintéssel, több bizottság objektív összehasonlító bírálatán keresztül ment adóösszeget sérelmeztek. Az év eredményét még nem ismerjük, de magában az a körülmény, hogy a hitközség 99 százaléka a kivett adót elfogadta, teljes mértékben igazolja a képviselőtestület elgondolásának helyességét. Ezt igazolja egyébként az az érdeklődés is, amellyel reformunkat a testvérhitközségek fogadták és a tervezetet egymásután bekérték.

Kögyelettől emlékezett meg ezután a jelentés az év halottairól: Groszmann Dezső igazgatótanítóról, Halász Dezsőről, Kornis Ödönről és Fodor Vilmosról, majd pedig Reiner Sándorról, aki 710 ezer lejes alapítványt hagyott a hitközségre.

Zsidó nevelés és kulturmunka

A jelentés ezután a közelmúltban megnyitott zsidó kulturothronról és annak olvasótereméről emlékezett meg. Közli a jelentés, hogy az aradi zsidó elemi iskolának 257 tanulója volt. A kézügyesség fejlesztésére az iskolában ipari műhelyt rendeztek be, ahol a legjobb iparosok irányi-

tása mellett már a jövő tanévtől kezdve az ipari foglalkozásokban nyernék elemi kiképzést a gyermekek. Az iskola növendékei dr. Szigeti Magda iskolaorvos állandó és rendszeres orvosi ellenőrzés alatt állnak és szükség esetén speciális szemvizsgálatokban, a jövő tanévtől kezdve pedig ingyenes fogkezelésben részesülnek az arra szoruló gyermekek. A növendékeknek egyébként mintaszéri, modern tornaterem is rendelkezésükre áll, ahol Sebes Illi szaktárnó részesíti őket oktatásban. A szegény gyermekek reggelként egy pohár tejet és kenyert, délelőtt pedig a zsidó népkonyhán izletes ebédet kapnak. Ezeket igénybe vevő gyermekek száma a múlt tanévben 75 volt, vagyis az összes gyermekek 30 százaléka. A jótékony egyesület 60 fiugyermeknek cipőt, tiznek télikabátot, a nőegylet a leánygyermekeknek cipőt, ruhát, az orthodox nőegylet különböző ruhaneműket adott. Voltak osztályok, ahol a gyermekek 60 százaléka szorult cipősegélyre, ami a legszomorúbb jele a zsidó tömegnyomornak.

Az Öregek Otthonában 24 aggyastán részesült teljes ellátásban, a fiuárvaházban 13 árva, a Fischer Eliz leányárvaházban pedig 23 árva leány kapott ellátást. Ezek közül kettőt házasítottak ki. A gyermekek egy részét formai okokból nem lehetett az említett intézményekbe felvenni. Vagy mert a szülők éltek, vagy serdültebb korban jutottak a gyermekek árvaságra, amikor már az árvaházba nem vehető

fel, holott éppen abban a korban volnának leginkább ráutalva az irányításra.

Leányotthon és népkonyha

Ez indította hitközségünk előjáróságát arra — folytatta a jelentés, — hogy olyan serdültebb leányok számára leányotthont létesítsünk és ezért javasoljuk a mai közgyűlésnek azt, hogy a fiuárvaház szükség esetén olyanokat is felvegyen, akiknek szülei élnek, de betegség vagy más ok miatt képtelenek gyermekeik nevelésére és eltartására.

A báró Neumann Dániel és neje által alapított és nevét viselő nép konyha 280 napon át adott 170 személynek izletes ebédet 220.000 lej összköltséggel. Az ingyenes ambulatóriumot a chevra és a hitközség közösen tartották fenn. Összes fenntartási költsége 31.781 lej volt, de a zsidó orvosok önfeláldozó közreműködése volt ehhez szükséges, akik több, mint négyezer esetben nyújtottak segítyt felekezeti különbség nélkül fennjáró betegek részére, míg a fekvő betegeket a hitközségi orvos látogatta.

A hitközség szociális bizottsága nagy munkát végzett a szegénykataszter pontos felvételével, minden szegényhez egy védő asszony kirendelésével és ez évben először vezette le az évek óta szokásos téli nyomor enyhítő akciót.

Ugyancsak a hitközségi irodához terelődött az a társadalmi akció is, amely a zsidó ifjúság átrétegződési munkáját véggezve, mezőgazdasági farmot létesített. Itt okleveles kertész irányítása mellett 11 ifju tanuló az új temető területén a virágkertészetet, a mellett lévő öt holdon a gyümölcskertészetet és a közelben lévő 7 hold földön a földművelés minden ágát és a bolgár kertészetet.

A jelentés végül a Szeretetház és a ta-

noncotthon működéséről számolt be.

Raáb Zoltán főjegyző felolvasta ezután a zárszámadásokat és a felügyelő bizottság jelentését, amelyeket a közgyűlés tudomásul vett, majd pedig a felmentvényt megadta. Az adókövető és az adófelszámolási bizottság jelentéséből kitűnik, hogy összesen 3.700.000 lej adót vetettek ki, vagyis a kivetések alapján 177 ezer lej fölölég mutatkozik.

A közgyűlés tudomásul vette a leányotthon létesítését, majd pedig módosította a fiuárvaház alapszabályait olyképpen, a gondnokság az előjáróság véleményezése alapján szükség esetén nem árvákat is felvehet, vagyis olyan gyermekeket, akiknek szülei élnek ugyan, de vagy anyagi vagy erkölcsi okok miatt képtelenek gyermekeik nevelésére és eltartására. Ennek a határozatnak rendkívüli a jelentősége, mert nagyon sok az olyan gyerek, akinek szülei már az elemi szükségleteket sem tudják biztosítani. Lakatos Aladár a leányotthon létesítése és vezetése körül kifejtett tevékenységért köszönetet mondott özv. Kauders Mórának és Schwartz Mihálynak.

Bornstein Sándor az iskolaszék jelentését ismertette és közölte, hogy a középiskolai felvételi vizsgákon a zsidó elemi növendékei rendkívül szép eredményeket értek el és immár harmadik éve a zsidó elemi növendékei közül a felvételi vizsgán egyik sem bukkott meg. A közgyűlés jegyzőkönyvében elismeréssel emlékszik meg Schreiber Ilona tanítónőről, aki a felvételi előtt álló gyermekeket a hivatalos időn túl is önzetlenül előkészítette.

Végül Lakatos Aladár elnök bejelentette, hogy az évi jelentést a hitközség minden egyes tagjának elküldi, hogy minden előfizető fogalmat alköthiasson magának arról, hogy a hitközséget hogyan vezetjük és pénzt mire költjük.

SPORT

Ugy a Rapid, mint a Ripensia kitünő játékkal, megérdemelten verekedte ki a továbbjutást — állapítja meg a nemzetközi sportsajtó

A román csapatok kitünő szereplése a Közép-Európa Kupában előreláthatóan nagy meglepetést keltett Európaszerte. Ezt tükrözik vissza a külföldi lapok is. Az ismert kassai elfogott budapesti Nemzeti Sport például így ír: Az Ujpest megérdemelte a vereséget és a kiesést. Talán van egy-két mentés (hőség, tartalékok), de végeredményben meg kell állapítanunk, hogy a Rapid sokkal jobban, sokkal lelkesebben játszott, mint a budapesti csapat. Az Ujpest védelme számára nagy dicséret, hogy ez a jó Rapid egy félidőn át nem tudott gólt löni. A Rapid védelme remekelt. A csatársor és a mezőny legjobbjai Auer volt, Pfütznér hibátlanul vezette a mérkőzést.

Az Ujpest játékosai hibátlanul beismerték a vereség megérdemelt voltát, de vezetőjük, Langfelder azt állította, hogy a Rapid negyedik gólját két perccel a rendes játékidőn tul esett. A Nemzeti Sport kiküldött munkatársa ehhez hozzáfűzi, hogy az ő óráján még 15 másodperc hiányzott a 45 percből, amikor a Rapid utolsó gólját lötte. Pfütznér különben jelezte, hogy hosszabbít.

A Ripensia—Milan mérkőzésről így számol be a lap tudósítója: Az egész timisoarai csapatot dicséret illeti jó és lelkes játékaért. Egyénileg Kotormány messze kimagaslott a mezőnyből.

A Gazetta dello Sport megállapítja, hogy ami nem sikerült két magyar és egy cseh-szlovák csapatnak, az sikerült a Ripensianak: kivéni egy olasz együttest a KK mezőnyéből. Ez mindennél többet mond. A Ripensia bravurosan harcolta ki a továbbjutást.

A Guerin Sportivo szintén méltatja a Ripensiat és további jó szereplést jósol számára a KK küzdelmeiben. A Ripensia egészen olasz módra védekezett — állapítja meg a lap.

A román sportsajtó természetesen a lelkesedés hangján ír a kettős román sikerről. „A román labdarugás nagy napja”, „Kettős román labdarugás diadal”, „Százszázalékos teljesítményt csak a román csapatok nyújtottak”, ilyen cím alatt számolnak be a román sportlapok a KK első fordulójáról.

A Rapid és Ripensia jó szereplése, mint a fentiekből kitűnik, meglepetésként hatott. Két olyan csapat „testén” verekedtek át ma-

gukat a második fordulóba, ami egymaga nagy sikert jelent. Mindkét együttes azonban újabb feladatok előtt áll. A Ripensia vasárnap Bucarestben a Ferencvárossal mérí össze erejét, a Rapid pedig Genovában játszik. A Ripensia feladata látszik könnyebbnek s talán a gyengébb formában levő magyar bajnokkal szemben sikerül olyan előnyre szert tenni, amit Budapesten se lehessen behozni. Kotormánynak talán sikerül semlegesíteni Sárosit, ami már majdnem egyet jelent a Ferencváros csatársorának megbénításával. A timisoarai profilk gyors, szélsőkre felépített játéka viszont könnyen zavarba hozhatja a Ferencváros védelmét. A Rapidnak tárgyilagosan nem sok esélyt lehet aani. A Genova otthonában olyan előnyt tudott szerezni a csehszlovák bajnok Spartával szemben, amit igen nehéz lett volna behozni. Ezenkívül még Prágában is eldöntetlen ért el, ugyhogyan az egységes Genovával szemben már 3-4 gólos vereség is sikernek számítana a Rapid számára. Annyi bizonyos, hogy megnövekedett önbizalommal kelt utra a vasutascsapat, amiben nagy része van annak a 10.000 lejes prémiumnak, amit a játékosok kaptak.

Csak cöviden...

A legközelebbi tornászvilágbajnokságot Svjácban rendezik 1942-ben.

A Szokol-ünnepségek miatt hétfőre halasztott KK mérkőzésen a Slavia 2:1 (1:0) arányban biztosan győzött a Beogradski ellen és így az Ambrosianat kapja ellenfelül a második fordulóban.

Vasárnap ifjúsági atlétikai versenyt tartottak Bucarestben. A legjobb eredményt Cristeta Anton érte el, aki 23 mp-vel beállította a 200 m-es síkfutás országos rekordját.

Pusztay, a cluj TC játékos a debreceni nemzetközi teniszeverseny férfi egyes döntőjében 6:4, 3:6, 6:3, 6:3 arányban győzött Bakos (Miskolc) ellen.

Ausztriában véglegesen likvidáltak a pro-

fesszionizmust. Az összes nevesebb labdarugókat elhelyezték a gázműveknél, mint hivatali segédeket, tisztviselőket, stb. Sesta és Sindelar kővéházpírtásra kaptak engedélyt.

Ragnhild Hveger, az ismert dán uszóbajnoknő új világrekordot állított fel 1 mérföldes távon. Az új rekord 23 perc 11.5 mp.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, július 6.

Bucuresti, 7.30: Torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. — Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.15: Lemezek. 20: Előadás. 20.15: A rádiózenekar hangversenye. 21.30: Chebap Nadia zongorázik. 22: Vidám lemezek. 22.30: Hírek. 22.45: Hangverseny. Majd: Hírek, közvetítése németül és franciául.

Jeruzsálem, Délután 5.30: Pontos idő, hírek. Előadás a héber nevelésről. 8: Hangverseny. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Szalonzene. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 17.45: Pontos időjelzés. 18: A mesés kelet, előadás. 18.30: Cigányzene. 20.15: Énekszámok. 21.25: Hírek. 21.50: Jazzhármas. 22.40: Időjárásjelentés. 22.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24.10: Cigányzene.

Csütörtök, július 7.

Bucuresti, 7.30: Torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Táncozene. 19.45: Előadás. 20: Steranoscu Gh. Schubert-dalokat énekel. 20.25: Csajkovszkij D-úr hangverseny lemezen. 21.05: Hangverseny. 22.30: Hírek. 22.45: Hangverseny. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

Jeruzsálem, Délután 5: Pontos idő, hírek. 8: Nyelvészeti előadás. 8.20: Hangverseny. 8.40: E. Goldstein: Uj dalok. 9: Pontos idő, időjárás, hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 17.15: „Műanyagok diadala”. Előadás. 17.45: Pontos időjelzés. 18.30: Hegedűszámok. 19: Küllögyi negyedóra. 19.15: Koncert Szalonzenekar. 20.15: Hírek szlovák nyelven. 20.30: „Hajtóvadászat”. Operett. — 22.45: Hírek. 23.10: Indulók és keringők.

HIREK

Az arany utazik

Newyork, július hó. Néhány évvel ezelőtt, amikor a sanfranciscói állami bankból kétszázötvenmillió dollár értékű aranyat szállítottak a denveri pénzverdebe, a legfontosabb ellenőrzés ellenére kevesebb arany érkezett rendeltetési helyére, mint amennyit becsomagoltak. Az volt a legérthetlenebb, hogy minden egyes aranyrudból hiányzott egy igen kicsiny mennyiség. A rejtély nyitására csak akkor jöttek rá, amikor a szállításhoz használt vaszonzacskókat elégették és a hamuban ötvenezer dollár ára arany gyűlt össze. A lágy, huszonnégykarátos aranyból ennyit dözsöltek le a zsákok.

Ezt a tapasztalatot használták fel most a világ legnagyobb méretű aranyszállításánál. Két év előtt kezdtek építeni és nem rég elkészítették a Kentucky állambeli Fort Knox közelében az Egyesült Államok aranykészlete számára azt a csodálatos földalatti erődítményt, amelyet testvérségen kívül víz, szikla, gáz, villanyáram, páncélfalak riasztókészülékek, szellencellák és önműködő fényképezőgépek védelmeznek. Páratlanul nagyszabású vezérkari tervet dolgoztak ki a Newyorkban és Philadelphióban őrzött arany csomagolására és elszállítására.

A ládák tervezésénél az volt a főszempont, hogy egy ember egyedül ne bírjon el egy ilyen ládával. Pedig nem is nagyok ezek a ládák. A hosszuk 48, mélységük 20, szélességük 18 centiméter. Bárki a karjára vehetne egy ilyen kis ládát, ha a súlya nem volna kétszázötven kilogramm. A ládákat acélbronccsal látták el. Az elszállítandó arany mennyisége akkor derült ki, amikor árajánlatot kértek a szállításra a vasutól. (Amerikában a vasut magánvállalat.) Az 5.523.706.550 dollár értékű arany elszállítása (millióként 180 dollárjával) 99.432 dollárba került. De természetesen csak maga a szállítás.

Sokkal többre került az ellenőrzés, a kíséret és a biztonsági intézkedések. Amikor New-Yorkból az első küldeményt elindították, már tizenkét órával előbb elzárta a rendőrség a környéket. A négy pánccsocs mindegyikére hárommillió dollár értékű aranyt helyeztek. A külön épített gépkocsikat régi postatisztek vezették. A ládák zárja olyan volt, hogy azokat csak egyszer lehetett becsukni és kinyitni. Mindgyik kulcsot más tisztviselőre békák, akik külön páncélcocsin mentek a pályaudvarra. Huszonnégy gépfegyveres rendőri motorkerékpár, nyolc rádiócsoki, öt páncélos, ágyus rendőrautó kísérte a menetet és utközben mindenütt tartalékkocsik és őrszemek álltak. A Hudson kompjait, ahol a menetnek át kellett kelnie, átépítették és ott állt a rendőrség motorcsónakflottája.

A különös vasuti kocsiban páncél mögött gázálcosan és lövésre kész fegyverrel tisztviselők ellenőrizték a berakodást. Ezek a tisztviselők külön tanfolyamot végeztek a gázharcból, gránátvetésből és gyors tüzelésből. A ládákat acélrudakkal pányválták le. A kincses kocsik és a kísérő kocsik között állandó volt utközben az érintkezés. A felváltások, jelentések, ellenőrzés minden mozzanatáról jegyzőkönyvet vettek fel. Valahányszor a vonat megállt, megroggytak róla a kísérő katonák és kőszállították. A vonatvezetői és fűtői szolgálatot mérnökök látták el. A vonaton levő rádió ötpercenként jelentette Newyorknak, hogy minden rendben van. Ez a rádió közölte azt is, hogy a robogó vonatról egy katona lezuhant és pár perc múlva a vonatrádió felfogta az értesítést, hogy a szerencsétlenül járt embert holtan találták meg.

Fort Knox vasútállomástól az arany vágó a hosszú utvonalat katonaság szegélyezte, amikor a gépkocsik ott elhaladtak. Negyvenszer ismétlődött meg ez az izgalmas színjáték, amíg végül Fort Knoxban együtt volt az óriási arany mennyiség, amelyből négyemeletes aranyházat lehetne felépíteni.

Időjárásjelentés. A bucaresti meteorológiai intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: előbb emelkedő majd eső-kenő légnyomás, fokozatosan derülő égbojt nyugatról keletre, muló borulás és helyi jellegű csapadék zivatarokkal, enyhe, határozatlan irányú légáramlás, hőemelkedés, a délután folyamán boruló irányzat nyugaton. Ma délelben a fővárosban esett.

A cluj-i könyvnyomdászok egyesülete, a Gutenberg Dalkörrel egyetemben, e hó 17-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel a Str. Regala 32 szám alatti „Társadalom” kerthelyiségében táncos egybekötött nyári mulatságot rendez, mely reggel 5 óráig fog tartani. A mulatság tiszta jóvedelme a cluj-i munkanélküli nyomdászok felségélyezésére fog fordítani. Elsőrendű zene, jó ételek és italokról gondoskodva lesz.

Színházi terem épül Sigheten, Sighetről jelentik: Sighet város a Redut épület nagyszobájában, melyben eddig dr. Mérai Ferenc mozija volt, tiz évre, évi százezer lejért Grecu deji moztulajdonosnak bérbeadta. A szerződést jóváhagyták s a város rövidesen megkezdí a terem kijavítását és színpaddal való ellátását, ugyhogy abban majd színelőadásokat is tarthatnak.

Angol nyelvtanfolyam Sinaiban, Sinaiból jelentik: Julius 10 és augusztus 10. között Sinaiban angol nyelvtanfolyamot tartanak kezdők és haladók számára. A tanfolyamot a cluj-i és bucaresti egyetemek rendezik. Előadók: John Burbank és P. Grimm professzorok. Tandj 1000 lej, ellátás 2700 lej. A beiratkozásokra való jelentkezések a bucaresti egyetem angol nyelv és irodalmi tantervéhez intézendők.

A bridszben Magyarország csapata nyerte el az Európa-hajnoki címet. Oslóból jelentik: Az Oslóban lefolyt bridszversenyeken Magyarország csapata Európa-hajnoki címet nyert. A verseny végeredménye a következő: 1. Magyarország, 2. Norvégia, 3. Hollandia, 4. Anglia. A vigaszdíjat Svédország kapta. A hölgyhajónoksgót Dánia nyerte meg.

Felfordult az utasokkal telt társasgépkocsi. Aradról jelentik: A 6 számú társasgépkocsi, melyet Udvari László sofőr vezetett, a Str. Eminescuban felborult, a bennüök kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A súlyosabb sebesülteket kórházba szállították. A sofőr állítása szerint a szerencsétlenség oka az volt, hogy menetközben eltört a fék s a kocsi nem volt képes megállítani. Az eljárás megindult.

Aranyért ellen Goedecke fele Anusol!

Felakasztotta magát, mert nem tartotta be fogadalmát. Aradról jelentik: Ardelean Alexandru pincér lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, halott volt. Ardelean, aki megrögzött alkoholiista volt, fogadalmat tett, hogy többé nem iszik. Az elmúlt éjjel azonban mégis részegen tért haza s amikor kijózanodott, lelkiismeretfurdalást érzett, majd bezárkózott szobájába és ott felakasztotta magát. Az ügyészség a temetés engedélyt megadta.

Gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szívdobogás nagyon sok esetben megszűnik, ha egyidejű naponta reggel égyomorra és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

Norvégia fővárosát légyfelhők támadták meg. Oslóból jelentik: Junius 24-én egy heves keleti szélvész valahonnan Ázsiából kis felkete legyek millióit hozta Norvégia fővárosába, Oslóba. Azóta a főváros népe igen sokat szenved a mérges csipésű rovarok miatt, ugyanígyra, hogy a polgármesteri hivatal immár gázzal kíván védekezni a légyhadseregek ellen, melyek miatt a lakosság százai kerültek kórházba. Egész Osló egy heves nyugati vihart vár, mert csak ez tudná visszavinni a legyeket oroszországi fészkeikbe.

„Egy egér sem juthat át a Dardanellákon!” Isztambullól jelentik: A Törökországban Anglia részéről adott tizenhatmillió angol font hitalkeret egyik részletét, hat milliót a Dardanellák tökéletes kiépítésére fordítanak. Külön ágyúgyár épül Törökországban és eddig még nem közismert találmányokat fognak felhasználni a tengerszoros olymértel megerősítésénél, melyhez fogható nincs a világon sehol. Az angol befolyás egyre jobban érvényesül a török pénzügyi politikában s ennek egyetlen célja az, hogy az aranyon keresztül besorozták az orosz hadiflottát a Fekete-tengerbe. Mint egy francianyelvű ankarai tudósító megjegyzi: — Ugy megerősítjük a Dardanellákat, hogy, azokon egy egér sem mehet át tudunk nélkül.

Meghalt Herczeg Ferenc édesanyja. Budapestről jelentik: Herczeg Ferencnek, a kiváló magyar írónak és az Akadémia másod-elnökének édesanyja rövid szenvedés után, 97 éves korában elhunyt. A nagyszony temetésének időpontjáról még nem érkezett híradás.

Rövid hírek mindentinnen. Az amerikai függetlenség 162-ik évfordulóján 358 ember vesztette életét autóbalesetek miatt. A sebesültek száma még ennél is nagyobb. — A Szueci csatorna összes alkalmazottai ma reggel óta sztrájkban vannak. — Ujjabb birodalmi rendelet immár másodízben korlátozza a németországi kultuszadminisztráció önrendelkezését. Az egyházközösségi csoportok működését törvénytelennek minősítették. Előző rendelet kimondotta volt, hogy ezen csoportok tevékenységét nem fogják megtilmni, mi-helyt érvénybe lép az egyházak vezetésével megbízott hivatalos szervekre vonatkozó intézkedés. — A franciaországi Vesmetben ma startolt a Tour de France (a Franciaország körüli kerékpárverseny) mezőnye. A mezőny 32 szakaszból áll, több pihenőnap tartásával. — Angliában június 30-án a munkanélküliek száma 1.802.912 volt. — Az utóbbi napok esősége nyomán több vidék Japánban nagy károkat szenvedett. Osaka és Shimomoseki között a vasuti közlekedés megszakadt. Száz ember eltűnt. — Jean Klepura közölte a varsói újságírókkal, hogy felajánlották neki a varsói opera igazgatását. Ennek csak akkor tehetek eleget — mondotta Klepura —, ha sokirányú elfoglaltságom mellett legalább éventként két hav: varsói tartózkodást tudok magamnak biztosítani. Klepura Leopold Stokowskit szeretné megnyerni a varsói opera karnagyi tisztségére.

Megerősített munka után a kiláradati testi fellírissítésére valódi Diana!

Eljegyzés. Jakab Pici Cehul Silvaniei és Friedmann Sándor (Arinis) Cluj jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Orvosi hír. Dr. Weisz Fülöp belgyógyász, cukorspecialista két heti szabadságra ment s vendeléseit július 15-én kezdé ismét meg.

Doktorrá avatás. Lampel Ödön ügyvédet f. évi július 2-án a cluj-i egyetem jogi fakultásán doktorrá avatták.

Megkezdtek a postatisztviselők „inkadrálásának” munkáját. Bucurestiből jelentik: A Tempo szerint a napokkal előbb kiadott új szervezeti szabályok értelmében megkezdődött a postatisztviselők „inkadrálásának” munkája. Ugyanakkor a postai hitelintézetet is újjászervezik.

Német és osztrák püspökök konferenciája. Berlinből jelentik: Orsenigo da Cesarea berlini pápai nuncius konferenciára hívta össze az osztrák és német katolikus püspöki kar tagjait. Az apostoli nuncius kezdeményezésére összeülő konferencia az egyház és az állam viszállya megszüntetésének módozatait igyekszik megtalálni. A nuncius — hír szerint — a konferencia végeztével, egészségi állapotára való hivatkozással, Rómába utazik.

Továbbképző tanfolyam az oradeai ort. zsidó leánygimnáziumban. Az oradeai ort. zsidó leánygimnázium igazgatósága régen érzett szükségletnek óhajtott eleget tenni, amikor az érdekeltek kívánságára a gimnázium negyedik osztályát végzett növendékek számára, akik hosszabb közép-, vagy szakiskolai tanulmányokat folytatni nem óhajtanak, de a négy osztályban szerzett ismereteket elmélyíteni, újakkal gyarapítani, erkölcsi világukat gondos irányítás, nevelés mellett megszürdíteni óhajtják, az elkövetkező 1938-39. tanévre továbbképző tanfolyamot létesít. Ez a továbbképző tanfolyam az általános műveltséget adó modern nyelvi, irodalmi, műtörténeti és a gyakorlati életben szükséges ismeretek (gépirás, gyorsírás, román, francia, magyar és német levelezés, könyvelés, kereskedelmi számtan, stb.) fog felülmúlni heti 29 órában, rendszeres iskolai ellenőrzést, fegyelmet gyakorolva növendékei fölött. A tanítást a délelőtti órákban tartják. A tanfolyam elvégzéséről a résztvevők bizonyítványt kapnak. Az iskola igazgatósága fölhívja mindazokat, kik e tanfolyamon résztvenni óhajtanak, hogy július hó 5-ig föltétlenül jelentkezzenek, hogy a tanfolyam megnyitásával kapcsolatos teendők idejében elvégezhető legyének. Vidéki megkereséseknél válaszbélyeg melléklendő.

Cadum kenőcs kiütés ellen

Akik evék óta viszketegségben szenvednek, viszszanyerhetik nyugodt álmukat, ha Cadum kenőcsöt használnak. Ha kiütésben, vagy valamilyen bőrbajban szenved, vásároljon egy doboz Cadum kenőcsöt. Azonnal megszünteti a viszketéget és meggyógyítja a bőr minden gyulladást és irritációját. Használata igen hatásos kiütés, pattanás, viszketegség, rüh, csalánkiütés, sebek, bőrhámlekedés, bőrkeményedés, aranyér ellen.

Svájc láncot épít keleti határának megerősítésére. Baselből jelentik: Ausztriának Németországhoz való csatlóása következtében a svájci kormánykalmak előre nem látott stratégiai gondjai támadtak. Az északi szomszéd hatalmas fegyverkezése következtében Svájc az elmúlt öt asztendő alatt hosszú vonalon megerősítette a határt a legújabb technikai vívmányok érvényesítésével. Bazilea és a Bodeni tó között Svájc természetesen határa a Rhon, amely nem sokat érthet a támadó hadseregek. Ezért föltétlenül szükségesnek mutatkozott a Rhon balpartjának biztosítása. Ez a védekezési láncolat lassankint kiépült a legnehezebb ágyúk, tankok elleni védelemre. A bodeni tó nyugati sarkában van Konstanz, amelynek a németek szempontjából fontos szerepe van. A svájci katonai hatalmak a város előterét megerősítették. A fortifikáció 12 földalatti várból áll, 3 méteres betonvédővel van ellátva, a legnehezebb ágyútámadások ellen. A lörések alig állanak ki 45 cm-nyire a föld felett. Ezt viszont füvel és bokrokkal ültették körül. A mintát a franciáktól vették, akik a Maginot-vonalon építettek ilyen fedezékeket s rejtették el teljesen a repülőfigyelők elől. A tankok ellen vasuti sínekkel állítottak s építettek a földbe felfeléálló helyzetben, s ez a svájci katonai hatóságok szerint legbiztosabban akadályt jelent a tankok számára. Ottenben most elkészült erődje 600 méter magasban fekszik. Központot képez, ahonnan Konstanzot ostromolhatják 13 km. távból. Az osztrák csatlókozás következtében a svájci katonai stratégiai tervszerűség nagymértékben fejlődött. A régi svájci-osztrák határ menti vidék teljesen úgy épült ki stratégiai szempontból, hogy annak sértése szinte lehetetlen. A Rhon-folyóé Brengenz téjékán hasonló építkezések folynak. Nemkülönbön Lichtenstein nagyhercegség területén és Rhetikon téjékán. A svájci honvédelmi politika teljesen tisztában van a helyzettel s bár tudja, hogy Franciaország felől támadás nem fenyegeti, mégis semlegességének megtartásával igyekszik katonai falkészültséget megerősíteni. A Szent Gotthardi határvonal még a háborus idők óta meg van erősítve. A svájci katonai hatóságok készek az esetlegesen átvonuló hadseregek előtt megvédeni minden talpalattnyi földet s az állam határainak területét.

Rövid belföldi hírek. A nemzeti nevelésügyi minisztérium a cluj-i egyetemre kinevezte tanárokká Romulus Vuiait a népráji, Gh. Calugareanut a geometriai és Emil Popot a növénytan katedrára. — Franasovici varsói román követ tegnap megjelent a nemzet nevelésügyi minisztériumban és érintkezésbe lépett Kiritescu professzorral a tavalyi kötött lengyel-román kulturális egyezmény gyakorlati keresztülvitele érdekében. — A tulzsunfoltsg megszüntetése érdekében a CFR szükség esetén pótszerelvényeket fog forgalomba helyezni. — A középiskolások vasuti jegyeit július 15-ig tartják érvényben, tekintettel a vizsgák elhalasztására.

Ujjabb tűz a bucaresti Grivitei negyedben. Bucurestiből jelentik: A Grivitei negyedben tegnap ujjabb tűz ütött ki. A tűzoltók minden erőfeszítése dacára 12 ház leégett. A kár jelentékeny.

TURISZTIKA

Az Aurora turista egyesület egy napos kirándulást rendez autókamionnal Félix- és Püspök fürdőre. Indulás reggel 4 órakor Str. Iorga 5 szám alól, jelentkezni ugyanott a Kemény kultúrszobában. Vendégeket szivesen lát a vezetőség. Legközelebbi kirándulás 5 napra a Gyilkos-tóhoz és Szovátára, bővebb felvilágosítást ad a vezetőség.

Pályázat

A sibui aut. orth. hitközség pályázatot hirdet 6. osztályú elemi iskolájához egy tanító, illetve tanítónő állás betöltésére. (Hsberül beszélők előnyben részesítetnek). Pályázat működési bizonyítványokkal, fizetési igényvel július hó 20-ig küldendők Dr. Neumann Vilmos iskolaszéki elnök, Sibiu, Str. Elisabeta 39 címre.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Négy héten belül elszállítják Spanyolországból az összes idegen önkénteseket

Összeült a benemavatók konferencia. Benes elnök nagy békebeszéde a szokolok ünnepekor. Julius végén dönt a csehszlovák parlament a nemzeti kisebbségi szabályzat ügyében

London, július 5. Ma délután négy órakor huszonhét állam képviselőinek részvételével döntő tanácskozásra ült össze a benemavatók konferencia bizottság. Általános az a vélemény, hogy az értekezlet kedvező elhatározással fog végződni a spanyol frontokon harcoló külföldi önkéntesek visszavonása ügyében. Ha igaznak bizonyult a londoni lapoknak azon értesítése, hogy a benemavatók konferencia elhatározásának eredményeként négy héten belül az összes külföldi önkéntesek elhagyják a spanyol frontot, úgy ez tagadhatatlanul hozzá fog járulni a világpolitikai feszültség enyhüléséhez és a világ békejének megővására irányuló törekvések megerősítéséhez. Az európai politika másik vibarsarkából, Csehszlovákiából érkező jelentések is alkalmasak arra, hogy derűlátást ebresszenek a szudetaném-csehszlovák konfliktus elsimítása irányában. Ugy a prágai kormány, mint a szudetaném párt részéről elhangzott nyilatkozatok a meggyezésre való hajlandóság jeleit mutatják. Nehéz e pillanatban annak megállapítása, milyen szerepe van ebben a párizsi és londoni intervencióknak, valamint annak az elhídegetésnek, amely állítólag a nemzetközi náci körök és Henlein tábora között állott be az osztrák példa kihatása nyomán. Ellenőrizhetetlen híradások szerint Henlein kegyvesztett volna már Berlinben és a szudetanémek politikája mindinkább eltér az Anschluss-ábrándok vonalától.

A benemavatók konferencia döntő jelentőségű tanácskozása Londonban a benemavatók konferencia, amelyen huszonhét állam képviselői vesznek részt. A konferencia minden bizonnyal ki fogja mondani a benemavatók rendszer változtatlan fenntartását és elfogadják az angol tervezetet úgy az idegen önkéntesek hazaszállítására, mint a határzár visszaállítására vonatkozólag. Londoni politikai körökben hangsúlyozzák, hogyha a szovjet fenntartással is élne az angol javaslatl szemben, a benemavatók konferencia, illetőleg huszonhét állam képviselői a szovjet kikapcsolásával fogják kimondani az angol javaslat elfogadását. Ennek megtörténte után a spanyol polgárháború két táborát hadviselő feleknek nyilvánítják. Közölni fogják velük az erre vonatkozó javaslatot, majd annak elfogadása után megkezdődik az önkénteseknek négy csoportban való hazaszállítása. Ezután életbeléptetik az angol-olasz barátsági egyezményt.

Más londoni hírforrás szerint az angol javaslat elfogadása alapján négy héten belül elszállítják az idegen önkénteseknek a spanyol frontról való elszállítását. Az első turnusban huszezer önkéntest vonnak ki annak a harci félnek a csapataiból, ahol kevesebb az önkéntesek száma (nyilván a köztársaságiakról van szó) és ennek az aránynak megfelelő számú önkéntest szállítanak el a másik, vagyis nagyobb táborból. Négy hét leforgása alatt azonban az összes önkénteseket el kell hagyniok Spanyolországot.

A Reuter értesítése szerint Mussolini közölte Jordana tábornokkal, Franco külügyminiszterével azon óhajtát, hogy sorra vonják ki és küldjék tartalékba az olasz önkénteseket a spanyol nemzeti csapatokból, hogy azután fennakadás nélkül történhessen meg a hazaszállításuk. Állítólag az olasz önkénteseket már ki is vonták a tűzvonalból, ahol már csak spanyolok harcolnak.

A Daily Telegraph kétfélmillió 750 ezer fontra becsüli az önkéntesek hazaszállításának költségeit. Ebből egymillió 500 ezer fontot az önkéntesek összegyűjtésére, táborozására és szárazföldön való hazaszállítására, 750.000 fontot pedig a tengeren való elszállításukra fordítanak. Félmillióba fog kerülni a bizottságok és a nemzetközi ellenőrző szervek költsége.

Vihar az angol alsóházban

Az angol alsóház tegnapi ülésén válaszolt a kormány a spanyol kereskedelmi hajók

A legszebb szovjetfilm a
CIGANYOK a THALIA mozgóban.

bombázása ügyében benyújtott interpellációkra. A képviselők Chamberlain miniszterelnök válaszáat várták és követelték, ez azonban elmaradt és a miniszterelnök helyett sir John Simon és Buttler államtitkár válaszoltak, ami nagyfokú elégedetlenséget és zugolódást keltett a képviselők sorában. Sir John Simon nagyjában megismételte Chamberlain eddigi kijelentéseit és Franconak az angol kormányhoz intézett válaszcímű levelet, majd többek között bejelentette, hogy Almeria kikötőjét semlegesnek fogja nyilvánítani a burzsoi kormány, ami azt jelenti, hogy ezen a kikötőn keresztül a valenciai kormány számára is lehet olyan árukat szállítani, amelyek nem kifejezetten hadijellegűek.

Négy hivatalos nyelv Csehszlovákiában

A „Star” című londoni lap tudni véli, hogy a prágai kormány kidolgozta a nyelvtörvényjavaslatot, amely négy hivatalos nyelvet alapít meg, amelyeket egyenlő joggal használhat minden csehszlovák alattvaló a bíróságok előtt, az állami és egyéb hivatalokkal való szóbeli és írásbeli érintkezésben: a csehszlovákot, a németet, a magyart és a lengyelét. A rutén nyelvét azért nem szerepel ezek között, miután Ruszinszko teljes közigazgatási és kulturális autonómiát kap. A kisebbségek arányosan részesülnek a költségvetésből és nemcsak az állami hivatalokban, hanem a hadseregben is arányos elhelyezkedéshez jutnak. A prágai kormány viszont a cseh alkotmány tiszteletben tartását, az állam iránti esküvel megerősített hűséget, a külpolitikai folytonosság elismerését és minden olyan követelés feladását követeli a kisebbségektől, amelyekkel beíró iatárokat akarnának vonni a cseh állam kereteiben.

Benes békebeszéde

Benes köztársasági elnök tegnap nagy beszédet tartott a szokolok ünnepekor. Hangsúlyozván Csehszlovákia békeakarását. Benes elnök kijelentette, hogy a csehszlovák nép barátságos viszonyt kíván fenntartani összes szomszédaival és harmónikus együttműködésben akar élni az államhoz tartozó összes nemzetiségekkel.

— Minden nemzet egy része az emberiségnek, — mondotta az elnök, — és ebben az értelemben akarja megoldani a csehszlovák állam is a nemzetiségi kérdést. Törvénybe fogjuk iktatni a kisebbségek demokratikus

egyenlőségi jogait, amelyek nem veszélyeztetik az államot, a köztársaságot és annak demokratikus rendjét. A csehszlovák állam fennállásának jubiléus esztendőjében azaz fogjuk bebizonyítani ennek az államnak a szilárdságát, hogy megteremtjük az igaz együttműködést mindazon tényezők között, amelyek az államot alkotják.

Julius végén ül össze a prágai konferencia

Hodza miniszterelnök tegnap a tót néppárt vezetőit fogadta a közeli napokban pedig a csehszlovákiai kommunista párt különböző nemzetiségekből álló küldöttségét fogja meghallgatni a miniszterelnök.

A szudetaném párt képviselői tegnap tájékoztatták Henleint a Hodza miniszterelnök által átnyújtott kisebbségi szabályzat-tervezete felől és megállapodtak abban, hogy végleges választ nem adnak addig, amíg nem ismerik teljes egészében a kormány szándékait. Ugyanezkor hivatalos közleményt adott ki a párt, melyben megcáfolja azokat a híreket, mintha a tárgyalások megszakadtak volna. A közlemény azt is hangsúlyozza, hogy a prágai kormány még nem foglalt végleges állást a karisbadi pontokkal szemben és így nem felel meg a valóságoknak a kisebbségi követelések végleges elutasításáról szóló híradások. A szudetaném sajtóiroda egy külföldi lap azon kérdésére, hogy Londonba utazik-e Henlein, kitérő választ adott.

Prágai jelentés szerint Julius végén ül össze a csehszlovák parlament, hogy lebontja a kisebbségi szabályzatot és véglegesen döntson a nemzetiségi kérdésben.

A Daily Mail felszólítja Angliát, hogy vonuljon ki Palesztinából

LONDON, július 5. A Daily Mail keddi vezércikkében arra szólítja fel az angol kormányt, hogy Anglia vonuljon ki Palesztinából és ne vállalja továbbra is ennek a forrongó országnak a mandátumát. A lap hangsúlyozza, hogy Anglia igyekezzék mielőbb megszabadulni ettől az országtól, mert a birodalom gazdasági és erkölcsi érdekei vannak veszélyeztetve.

Ma ül össze az eviani konferencia

Genf, július 5. A franciaországi Evianban ma ül össze a Roosevelt elnök által összehívott menekültügyi konferencia, amelyen eddig huszonhét állam képviselője vesz részt. A konferencián már most egymillió menekült

elhelyezéséről kell dönteni, mert az év végén megszűnik a Nansen-iroda és így az eviani konferenciának kell gondoskodnia azokról, akik a Nansen-iroda megszűnése következtében hontalanokká válnak.

Select Muzgó

Mai kezdettel ez év legszebb filmjét vetíti:

Bohéme

PUCCHINI világhírű zenéjével, főszerepekben:

Martha Eggerth, Jan Kiepura,
THEO LINGEN.

Az élelmiszer-drágaság letörésének kérdésével foglalkozott a minisztertanács

Bucaresti, július 5. Julius 4én az uralkodó elnökletével minisztertanácsot tartottak a kormány tagjai. Az élelmiszer-cikkek megdrágulásának kérdéséről volt szó. Olyan intézkedéseket határoztak el, amelyek hivatva vannak leszállítani az élelmiszerárakat. Elhatározást nyert, hogy a községi hatóságok komoly intézkedéseket fognak tenni a spekulációk leküzdésére és polgárokból ellenőrző szerveket létesítenek. Ajánlatos köztisztviselői takarékosági szövetkezetek megalakítása is.

A Románia című lap a következőket írta hozzá a hivatalos közleményhez: A tanácskozás főleg a megélhetés megdrágulása körül fogottak. Az uralkodó bizonyosságot szolgált

tatt arról, hogy kitűnően ismeri a kérdést és igen jól van tájékozódva ezen gazdasági jelenség okairól. Az illetékes miniszterek által nyújtott felvilágosítások alapján arra a megállapításra jutottak, hogy a drágaság nem a termelőtől ered, akinek ebből semmi haszna nincs, hanem a viszonteladótól, aki nagy nyereséget ér el. A fontos kérdés megoldása állítólag Armand Calinescu külügyminiszter kezébe lesz letéve.

Cigányok

a THALIA mozgóban.

Cigányok

a THALIA mozgóban

Még e hét folyamán közlik a szudetanémekkel a kisebbségi javaslatot

London, július 5. A Daily Mail tudni véli, hogy a cseh kormány párti koalíció tagjai között éles ellentétet merültek fel a nemzetiségeknek nyújtandó engedmények miatt. Benes köztársasági elnök összehívta a kormány párti koalíció vezető tagjait akik először kijelentette hogy mindent el kell követni a békés megoldás érdekében. A lap úgy tudja, hogy még a hét folyamán közölni fogják a szudetanémekkel a kisebbségi javaslat tervezetét, amely után Henlein Londonba utazik.

Olasz katonák lelőttek egy francia turistát az olasz-francia határnál

Párizs, július 5. Az olasz-francia határnál olasz katonák megsebesítettek egy francia diákot. Két francia turista elővigyázatlanul ből néhány méterrel átlépte az olasz határt, mielőtt leereszkedtek egy hegycsúcsról az Udine-szorosban, a Felső-Alpok egyik turistamenedékháza közelében. Az olasz katonák előzetes felszólítás nélkül rájuk lőttek. Bár a két turista nyomban visszatért, az olasz katonák tovább lövöldöztek utánuk. Az egyik turista, névszerint Delayre, az egyik párizsi kórház gyakornoka, súlyosan megsebesült, miután az egyik golyó hátába furdott. A külügyminisztérium mielőtt értesült az esetről, nyomban vizsgálatot rendelt el. A francia kormány mindaddig nem tesz diplomáciai lépéseket ebben az ügyben, amíg a vizsgálat be nem fejeződött.

Melege van munka közben? Lebiti, lefrissíti testét a valódi Diána!

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMASA

—BUN DE IMPRIMAT